

LOVRANSKI LIST

Glasilo Općine Lovran ■ Izdavač: Općina Lovran ■ Ul. m. Tita 41, 51415 Lovran ■ Godina: XV ■ travanj 2020. ■ ISSN 1845 - 9609

Broj 49

2 *Novi lovranski prostorni plan u finalnoj fazi*

3 *Trideset stanova gotovo na jesen 2021. godine*

6 *Karneval 2020. dozvaao proljeće*

16 *Lovran bogateji za još jenega duhtora znanosti*

26 *Nagradi za najbolju repu i pogaču prišle su va prave ruki*

Novi lovranski Prostorni plan u finalnoj fazi

■ Piše: Davor Žic

Izrada „novog“ Prostornog plana Općine Lovran u svojoj je finalnoj fazi. Čitav proces pokrenulo je Općinsko vijeće koje je sredinom rujna 2018. godine donijelo odluku o izradi II. Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Lovran, a upravo će to tijelo imati i „posljednju riječ“ prije njegovog stupanja na snagu, jer jedino je lokalni „parlament“ ovlašten za donošenje prostorno-planske dokumentacije.

Prema trenutačnom stanju stvari, može se očekivati kako će se izmjene Prostornog plana pred Općinskim vijećem, spremne za donošenje, naći do ljeta, a prije toga svoju potvrdu moraju dati nadležne institucije, prije svih Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja te Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije.

TURISTIČKE ZONE

Čitavo desetljeće prošlo je od posljednjih korekcija plana usvojenog 2007. godine. Naime, Vijeće je prve izmjene i dopune donijelo još 2010. godine, a u tih deset godina pojavio se niz formalnih razloga za izmjenu prostorno-planske dokumentacije. Stoga su i kao glavni razlozi za izmjenu plana navedene potrebe njegova usklađenja sa zakonskim propisima i Prostornim planom Primorsko-goranske županije. Uz to, izrađivači plana iz tvrtke ASK Atelier iz Zagreba, imali su zadaću preispitati uvjete uređenja i gradnje u dijelu odredbi za provođenje koji se odnosi na T - zone u pogledu izgradnje garaža i bazena, u njega uvrstiti izmjene prema pojedinačnim zahtjevima pravnih i fizičkih osoba za izmjenama Plana, koji su u skladu s razvojnim planovima Općine Lovran, definirati građevine i zahvate od interesa za Općinu te omogućiti daljnji gospodarski i društveni razvoj prostora i unapređivanje kvalitete života i standarda za sve mještane.

Nešto konkretnije, u planu je izmijenjen dio planiranog koridora prometnice u naselju Medveja te uvedena trasa za ispitivanje lokalne prometnice zapadno od povijesne jezgre Lovrana, a turističke zone

Liganj, sv. Mikula, Vile, Najade, Susmel i Castelo su zone priključene naselju. Također je važna izmjena lokacije za gradnju nautičkog turizma, koja se s dosadašnje pozicije ispod restorana Najade pomiče na lokaciju ispod restorana Štanger:

- Osnovni razlozi ovih izmjena i dopuna bili su u usklađenju sa zakonom i planovima višeg reda, kao i korekcija nekih prometnih situacija, a ne i širenje građevinskih zona. To zapravo ne bi ni bilo moguće jer je veći dio obuhvata plana pod zaštićenim obalnim pojasom, što znači da bi izgrađenost postojećih građevinskih područja morala biti 80 posto da bi se otvarala nova, kazala je voditeljica Odsjeka za stambeno-komunalni sustav, poslove prostornog uređenja, zaštite okoliša, gospodarstvo, turizam i upravljanje imovinom Općine Lovran Tamara Mittel.

STIGLO 130 ZAHTJEVA

Tako je kod građevinskih područja bilo tek nekih manjih rubnih korekcija, koje su uvjetovane prebacivanjem plana na nove podloge, a izrađivači plana prilikom analize građevinskih područja naselja i određivanja neuređenih i uređenih dijelova građevinskog područja naselja predložili su redukciju građevinskog područja naselja, naročito u dijelu neuređenih dijelova.

Takav plan bio je na raspravi mjesec dana, od 4. studenog do 3. prosinca, a pristiglo je 130 prijedloga od građana i institucija, od kojih neki sadrže i više zahtjeva.

- Zahtjevi građana su uglavnom vezani uz promjenu statusa zemljišta, posebice u dijelovima koji su rubni uz građevinski pojas, dok su neki zahtjevi pristigli i od institucija, a prvenstveno su vezani uz usklađenje sa zakonskom i prostorno-planskom dokumentacijom. Izrađivač je finalnu verziju plana poslao na očitovanje Zavodu i Ministarstvu, a nakon toga će 2. Izmjene i dopune Prostornog plana doći i na odlučivanje pred Općinsko vijeće, zaključila je Mittel.

Tridesetak stanova gotovo na jesen 2021. godine

Izgradnja novih lovranskih POS-ovih stanova trebala bi započeti ovog proljeća, a ključnu odluku koja će to omogućiti donijelo je Vijeće Općine Lovran na svojoj 30. sjednici, kada su jednoglasno odobrili dodatna sredstva za projekt kako bi se on mogao realizirati.

Naime, projekt vodi Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama, koja financira izradu radova i provela je natječaj za izbor izvođača radova. No, umjesto predviđenih 10 milijuna kuna vrijednosti radova, najniža ponuda iznosila je gotovo 15 milijuna kuna, bez PDV-a. Kako bi se projekt mogao ipak realizirati uz više troškove, Općina Lovran morat će zemljište ustupiti bez naknade te sufinancirati projekt s 360 tisuća kuna bespovratno.

- Bio sam na otvaranju ponuda, cijena je poskupila ne samo zbog rasta cijene građevinskih radova zadnjih godina, već i zbog promjene obuhvata radova. Naime, sukladno novim zakonskim pravilima, cijena obuhvaća i trošak same zgrade i uređenja okoliša, pa dok je trošak izgradnje samih stanova u skladu s očekivanjima, stvorio se i dodatni trošak, objasnio je predsjednik Vijeća Branislav Petković.

OPĆINA USTUPA ZEMLJIŠTE

Dodao je kako je sukladno zakonskim mogućnostima, da se natječaj ne bi morao poništiti te da se čim prije krene u izgradnju novih stanova, APN pokušao iskoristiti opciju prema kojoj Općina Lovran ustupa zemljište bez naknade te osigurava dio nedostajućih sredstava za građenje u iznosu od 360 tisuća kuna.

- Općina je već i ranije ustupila terene za izgradnju stanova, no ovom odlukom odrekli smo se mogućnosti da se dio njegove vrijednosti vrati nakon prodaje stanova, ukoliko bi ostalo sredstava nakon pokrivanja troškova gradnje. Očito je da sredstava neće ostati, nego ih i nedostaje, stoga je realno ova odluka bila nužna. Osim toga, u općinskom proračunu predviđeno je 2,5 milijuna kuna za izgradnju pristupne ceste i opremanje komunalnom infrastrukturom, a taj dio APN je uvrstio u osnovni projekt pa sada neće više biti na teret općinskog proračuna, stoga je postojao i financijski prostor za ovakvu odluku Vijeća, pojasnio je Petković.

ULICA LOVORA

Prema njegovim riječima, na natječaju je najpovoljnija bila ponuda tvrtke Palace d.o.o. koja bi sredinom travnja trebala biti i uvedena u posao izgradnje novih POS-ovih stanova na lokaciji neposredno „ispod“ prve lovranske poticajne stanogradnje, u Ulici Lovora.

- Prvi POS bio je smješten s gornje strane ceste, a ova parcela predviđena je s donje strane ceste. Početak radova bi trebao biti sredinom travnja, no to će ovisiti i o razvoju sadašnje situacije sa širenjem koronavirusa, stoga treba biti oprezan s procjenama početka radova. U svakom slučaju, u ime Općine Lovran, kao i na prvom projektu, bit ću zadužen za nadgledanje radova, kako bi oni protekli u čim kraćem mogućem roku, rekao je Petković.

Prema planiranoj dinamici, rok za dovršetak investicije je godinu i pol dana, stoga bi tridesetak stanova svoje nove vlasnike moglo dobiti na jesen 2021. godine.

Subvencije sve veće, broj linija sve manji

■ Piše: Davor Žic

Broj putnika u autobusima iz godine u godinu se smanjuje, iz niza razloga – od iseljavanja, preko smanjene gospodarske aktivnosti, primjerice u 3. maju, do slabije dostupnosti javnog prijevoza uzrokovanog smanjenjem voznog reda – a troškovi poput plaća djelatnika ili goriva konstantno rastu. Za ilustraciju značajnog pada prihoda koje je imao Autotrolej u proteklom desetljeću, dovoljno je navesti kako je prihod od prodaje karata 2008. godine iznosio 91 milijun kuna, a 2018. godine 70 milijuna kuna. Prošle godine prihod je nastavio svoj pad, za oko tri posto.

Kako bi održao razinu prihoda, Autotrolej je tražio povećanje financiranja od strane lokalne samouprave. Naime, javni prijevoz je neprofitabilna djelatnost, odnosno sa svakim prijednim kilometrom od Rijeke do Lovrana, Autotrolej gubi novac. Linija 32 spada među najbolje popunjene linije s najmanjim gubit-

kom po kilometru, no ona i dalje stvara gubitak. Stoga su prvi mjeseci 2020. godine diljem Primorsko-goranske županije bili obilježeni pregovorima između riječkog komunalnog prijevozničkog poduzeća i lokalne samouprave, s ciljem održavanja jednakog standarda javne usluge za građane, uz čim manji trošak. Ukupne subvencije od strane lokalne samouprave za Autotrolej na godišnjoj razini iznose oko 55 milijuna kuna, a ova godina bit će presudna u određivanju budućnosti ove tvrtke, budući da je niz jedinica lokalne samouprave iz riječkog prstena, nezadovoljan poslovanjem Autotroleja, počeo razmišljati o osnivanju vlastitog autobusnog prijevoznika.

POKRIVANJE GUBITAKA

I Općina Lovran iz godine u godinu povećava iznos subvencije isplaćen Autotroleju, no usprkos tome, suočava se i s jednostranim potezima reduciranja voznog reda. Prema

podacima općinske uprave, 2014. i 2015. godine iznos subvencije iznosio je oko 520 tisuća kuna, da bi zatim rastao po stopi između 5 i 10 posto godišnje – 2016. godine popeo se na 540 tisuća kuna, 2017. godine na 580 tisuća kuna, zatim 616 tisuća kuna, a lani je taj iznos bio 657 tisuća kuna.

No, Autotrolej je za protekle dvije godine od Općine Lovran tražio i dodatna sredstva koja bi se koristila za pokrivanje gubitaka – za 2018. godinu u tu svrhu trebalo bi izdvojiti 360 tisuća kuna, za 2019. godinu 452 tisuće kuna, a u 2020. godini Autotrolej očekuje planiranu subvenciju od milijun i 158 tisuća kuna. Tako da bi ukupno, za pokrivanje dugova Autotroleja iz proteklih godina i nastavak financiranja tog komunalnog društva u tekućoj godini, Općina Lovran iz proračuna morala izdvojiti gotovo dva milijuna kuna.

- Općina Lovran planirala je u Proračunu za 2020. godinu subvenciju u iznosu 657 tisuća kuna, pa stoga u proračunu nedostaju sredstva u iznosu od 1.314.122 kuna, objasnili su iz Općine Lovran, dodavši kako povećanje subvencija za 2020. godinu prati smanjenje broja linija koje prometuju na području Općine Lovran „pa to dodatno opterećuje naše ukupno poslovanje“.

U konačnici, radi se o svojevrsnoj ucjeni, što su mogli zaključiti i vijećnici, a 2020. godina bit će prijelomna za definiranje odnosa Općine Lovran i Autotroleja. Naime, usprkos brojnim sastancima s upravom tog komunalnog društva, odnosi dosad nisu riješeni jer Općina Lovran nije u mogućnosti preuzeti financijske obveze koje od nje Autotrolej očekuje.

PRED VIJEĆNICIMA TEŠKA ODLUKA

- Općini Lovran ponuđeno je zaključenje Okvirnog ugovora o uslugama u javnom interesu i osiguranja javnog prijevoza u Gradu Opatiji, Općini Lovran i Općini Mošćenička Draga za razdoblje od 2020. do 2026. godine i Aneks istom, koji podrazumijevaju preuzimanje obveze subvencija Općine Lovran u iznosu 1.971.122,00 kuna. U slučaju da Općina Lovran ne prihvati zaključenje predloženog Okvirnog ugovora o uslugama u javnom interesu i osiguranja javnog prijevoza u Gradu Opatiji, Općini Lovran i Općini Mošćenička Draga za razdoblje od 2020. do 2026. godine pa slijedom toga i Aneks 1. navedenom ugovoru, koji uređuje odnose po pitanju subvencija za 2018., 2019. i 2020. godinu, Općini Lovran ponuđeno je zaključenje Aneksa 1. i Aneksa 2 Ugovora o pružanju usluga prijevoza na županijskim linijama koje prometuju na području Općine Lovran (ugovor iz 2014. godine) ali samo s primjenom do kraja 2020. godine, pa bi s toga Autotrolej otkazao svoje usluge s primjenom od 1. siječnja 2021. godine, u kom slučaju bi Općina Lovran bila u obvezi pronaći novog prijevoznika u javnom gradskom prijevozu za svoje potrebe, objasnila je vijećnicima voditeljica Odsjeka za proračun i financije Jadranka Ognjenović.

Drugim riječima, pred vijećnicima je teška odluka – pristati na pritisak KD Autotrolej i povećati godišnja izdvajanja za uslugu koja ne zadovoljava potrebe stanovnika Lovrana ili do kraja godine osmisliti sasvim novi oblik javnog prijevoza unutar lovranskog područja, ali takav koji će povezivati Lovran sa svojim susjedima i Rijekom.

Obalni put obnovljen i kvalitetno osvjetljen

■ Piše: Davor Žic

Zimski period Općina Lovran tradicionalno koristi za obnovu i osvježenje obalnog puta. Proteklih pet godina ulažu se značajna sredstva u Lungomare – od 2016. do 2019. godine ova jedinstvena šetnica uz more sanirala se dionicu po dionicu, a ove godine tijekom siječnja intenzivno se radilo na sanaciji i uklanjanju oštećenih dijelova stare rasvjete na obalnom šetalištu.

Ukupno je uklonjeno 78 starih rasvjetnih tijela, dok se jedan dio osposobio, povezao s kandelabrima i stavio u funkciju, poput rasvjete u prolazu pokraj bolnice te na dječjoj plaži Cipera. Radilo se o relativno zahtjevnom postupku jer se nova rasvjeta na pojedinim mjestima nadovezivala na staru, stoga je bilo potrebno sve spojeve napraviti iznova te ih kvalitetno izolirati kako u budućnosti ne bi predstavljali opasnost za šetače.

No, zahtjevan posao odrađen je bez problema, tako da će novu sezonu lovranski Lungomare dočekati obnovljen i kvalitetno osvjetljen.

Karneval 2020.

Maškarano vrijeme i ove je godine počelo na Antonju predvečer, odnosno 17. siječnja, kada je po tradiciji počelo peto godišnje doba. Fešti je prethodio kratki mimohod lovranskih „pusneh judi“ kojeg su činili članovi „Toronjere“ i nešto mlađi iz karnevalskih kumpanija „In bambo veritas“ i „Pešekani“. Mimohod je uz pratnju Puhačkog orkestra Lovran prošao središnjom ulicom, a pratila ih je po običaju i grupa zvončara iz Žejana.

Simbolično ključ Lovrana i svoju vlast privremeno je načelnik Bojan Simonič predao članici Toronjere Lauri Miladinović. Nakon toga je uz popularnu skladbu Toronjere na središnji gradski stup podignuta karnevalska zastava i maskota ovogodišnjeg Pusta, znakovitog imena Mile Banditić. Time je označen službeni početak karnevalskog ludovanja u Lovranu što je razveselilo brojne ljubitelje maskara koji su se okupili u središtu Lovrana i nastavili se zabavljati do kasno u noć. Pomogli su i veseli taktovi grupe „Bonaca“ uz kuhano vino i slasne fritule što je pridonijelo veselom raspoloženju.

IZLOŽBA I ČA ŠILUR

U Gradskoj kuli i Kući lovranskog guca

otvorena je izložba lovranske udruge Interval pod nazivom Pusni KulArt na temu maškara i pusta. Izložene su zanimljive instalacije koje su izložili Boris Kačić, Saša Jantolek, Melita Sorola Staničić, Višnja Laginja, Albano Vučetić i Marko Žele. Izložbu koja je bila otvorena cijelo vrijeme karnevala sa zanimanjem je razgledao veliki broj posjetitelja. U već tako lijepo dekoriranoj gradskoj kuli održan je i pjesnički ČA šilur ili noć čakavske riječi – poezije, glazbe i šala.

„IN BAMBO VERITAS“ I „PEŠEKANI“ SU BUDUĆNOST

Program karnevalskih događanja nastavljen je nizom zanimljivih aktivnosti. Prva je bila izložba u Galeriji Laurus u kojoj je postavljena prigodna izložba fotografija i kostima maškaranih grupa „In bambo veritas“ i „Pešekani“. Prva je grupa time obilježila 25 godina pusnih aktivnosti, a mlađi karnevalisti Pešekani obilježili su prvih 10 godina organiziranog maskiranja. Izložene fotografije retrospektivno prikazuju brojne nastupe članova ovih dviju karnevalskih grupa na povorkama u našem kraju, a izloženi kostimi podsjećaju na svu ljepotu i kreativnost što su ih do sada iskazali mlađi kroz karneval.

Ovi vrijedni jubileji zavređuju pohvalu čla-

novima ovih dviju grupa jer oni su obećavajuća perspektiva lovranskog karnevala i zahvaljujući njihovom entuzijazmu nema straha da će se ova lijepa tradicija u budućnosti „zatr“.

KREATIVNOST MLADIH NA DJELU

Maškaranim događanjima priključile su se slikarske kreativne radionice za školarce i odrasle u Galeriji Laurus u popodnevним satima te bajkaonice u jutarnjim terminima pod vodstvom Antonije Katić.

Program ovogodišnjih karnevalskih događanja u Lovranu obogatili su svojim koncertom članovi Big benda Pazin u kinu Sloboda. Big band „z one bande Učke“ amaterski je orkestar koji djeluje od 2016. godine, a vode ih Aldo Foško i Luka Horvat. U Lovranu su se predstavili specifičnim glazbenim izričajem, brojnim jazz standardima i prava je šteta što ovom glazbenom koncertu nije prisustvovao veći broj zaljubljenika u jazz glazbu kojih zasigurno u Lovranu ima.

VESELO U LIGNJU – BOČARI I DJEČJA REDUTA

Početak veljače bila je najsadržajnija subota ispunjena sportskim događanjima pod maskama te zabavom za najmlađe. U

dozvaao proljeće

pravom karnevalskom ozračju vrijedni entuzijasti i volonteri Boćarskog kluba Liganj u svom Društvenom domu i ove su godine uspješno organizirali maškarani boćarski turnir. Nastupilo je 16 natjecateljskih parova iz boćarskih klubova Lovran, Lovranska Draga, Liganj, te boćarice iz Kastva i Slovenskog društva „Snežnik“ Lovran. Prvo mjesto je pripalo paru Željko Rupčić – Robert Viskić ispred drugoplasiranog para Gabrijele Beganović – Mauricio Sirotnjak, a treći su bili Ivanka Ružić – Zdenko Lazarić. U popodnevним satima u istom domu je održana tradicionalna dječja maskirana reduta kojoj se odazvao veliki broj malih maškara. Sve njih glazbeno je zabavljao DJ Ervino Mandić – Capo, a na kraju zabave sve male maškare nagrađene su vrijednim igračkama.

MAŠKARANA REGATA I GIMKANA

Istog dana na morskoj pučini ispred Lovrana održana je tradicionalna maškarana regata u organizaciji JK „Istra“ Lovran. Nastupilo je 27 jedriličara koji su iskoristili lijep i sunčan dan za nadmetanje u vještini jedrenja i prkošenja „silama vjetra i mora“. U klasi „Laser Europa 420“ najuspješniji je bio Luka Komljen iz JK „3.maj“ Rijeka, a slijedili su

Alex Brozan iz JK „Opatija“ i Mistral Matulja iz JK „Istra“ Lovran. U klasi „Optimist“ najuspješniji je bio Rikardo Juretić iz JK „Opatija“, drugo mjesto je osvojio Darijan Komljen iz JK „3.maj“ Rijeka te 3. Niko Priski iz JK „Opatija“. U klasi „Zmajeva sila“ 1. mjesto je osvojio Mistral Matulja ispred Tina Korenića i Vala Matulje.

Subotnji maškarani dan je sportski zaključen prvim izdanjem maškarane Gimkane koja je okupila 29 sudionika s područja Liburnije. Natjecanje je održano na nedavno uređenom lovranskom parkiralištu uz nedovršenu sportsku dvoranu, a natjecanje u brzini, spretности i vještini savladavanja raznih prepreka uspješno je organizirano. Održane su dvije vožnje u upravljanju motociklima, skuterima i Tomosima. Ukupni pobjednik prve lovranske gimkane je Frane Uljanić, a nagradu za najstarijeg sudionika osvojio je Željko Darišić, dok je nagradu za najmlađeg natjecatelja osvojio sedmogodišnji Marin Jakotić. Za najmaskiranijeg natjecatelja proglašen je Antonio Rubinić. Gimkanu su uspješno organizirali lovranske maškarane kumpanije „In bambo veritas“ i „Pešekani“, koji su na kraju bili vrlo zadovoljni odazivom natjecatelja i tijekom natjecanja pa bi i ova fešta trebala postati tradicionalna

u vrijeme Pusta. Natjecanje je održano pod pokroviteljstvom Općine Lovran, a za sve sudionike osiguran je obrok –fažol, piće i dobro druženje. Sav prihod od kotizacije sudionika Gimkane u iznosu od 1.500 kuna organizatori su donirali u humanitarne svrhe.

19. MAŠKARANA ZUBIJADA

Tradicionalno natjecanje u sportskom ribolovu pod maskama ili 19. Zubijada, održano je na lovranskom mulu 15. veljače u organizaciji ŠRD „Zubatac“ Lovran. Veseli i zabavni maškarani ribolov pedesetak sudionika počeo je mimohodom od „Stubice“ preko Starog grada do lovranskog Mrkata praćeni prigodnom glazbom koja je pobudila znatiželju brojnih prolaznika. Kao i prijašnjih godina ovo po svemu specifično natjecanje imalo je za cilj da se uz ribolov svi pod maskama zabave i razvesele, a rezultat ribolova je bio u drugom planu pa su i prigodne nagrade za najuspješnijeg ribolovca po kategorijama i najuspješniju masku bile u tom duhu.

Zabava, ples i nagrade za najmlađe

Kino Sloboda istog je dana u popodnevним satima bilo mjesto veselog okupljanja mnogobrojnih malih maškara koje su se odazvale maškaranoj zabavi koju je kao i

prijašnjih godina već tradicionalno organiziralo Pusno društvo „Toronjera“. U pravom karnevalskom ozračju, uz puno veselja i razigranosti najmlađih, program zabave kvalitetno je upotpunjen raznim sadržajima koje su izveli brojni gosti. Tako su upečatljivim plesom oduševile Liburnijske mažoretkinje da bi nakon njih nastupili najmlađi iz pjevačkog zbora talijanske glazbene radionice „Girotondo“ iz Opatije koje su pripremili Doriana Saftić i Boris Bosanac. Svojom vokalnom izvedbom na zabavi je oduševila mlada riječka pjevačka nada iz Udruge „Ri-stars“ Pamela Grozdanić, kao i mladi lovranski glazbenici na harmonici Marcel Broznić, Stefano Mihalić i Emanuel Sirotnjak te Eligio Gržina na klarnetu izvodeći nekoliko dobro znanih skladbi. Vrlo lijepe i kreativne maškare glazbeno je zabavljao DJ Vedran, na duhovit način animirao Valerio Benčić – Vale. Zabava je završila podjelom prigodnih igračaka svim malim maškarama koje je i ove godine osigurala Općina Lovran.

NAJDUGOVJEČNIJA MEĐUNARODNA KARNEVALSKA POVORKA

Najdugovječniju i najpoznatiju pusnu paradu na Kvarneru i šire mnogobrojni su posjetitelji pratili u nedjelju, 16. veljače. Bio je to vrhunac ovogodišnjeg karnevala. Po to-

plom i prekrasnom vremenu održana je 53. Međunarodna karnevalska parada na kojoj je sudjelovalo oko 3.000 prijavljenih sudionika, među kojima je bilo oko tisuću djece. Svi oni, raspoređeni u 48 prijavljenih karnevalskih skupina na četiri su sata zagospodarili središnjom lovranskom ulicom. Brojna publika koja „živi za Pust“ doslovno je zaposjela svaki slobodni kutak kako bi mogla pratiti ovu višesatnu zabavu na otvorenom, punu šarenila boja, kostima i glazbi te uvijek prepoznatljivu lovransku originalnost.

PLAKETE ZA ZASLUŽNE

Povorku su predvodili članovi lovranske „Toronjere“ u pratnji Puhačkog orkestra Lovran i Liburnijskih mažoretkinja. U središtu Lovrana u ime organizatora prisutne je pozdravio meštar parade Radovan Trinajstić koji je kao predsjednik „Toronjere“ posebnom plaketom nagradio 25 godina „staža“ maškarene lovranske grupe „In bambo veritas“ te mladu „pusnu kunpaniju Pešekani“ za njihovih prvih deset godina organiziranog maškaranja. Plaketom je također nagrađena opatijska šarmantna skupina „Opatijke 90-60-90“ koje su ove godine također proslavile 25. rođendan. Prigodnim riječima publiku i maškare pozdravili su Toni Družeta, zamjenik načelnika Općine Lovran i u ime „Pešekana“ Ilan Viskić. Povorku su zatim nastavili najmlađi iz dječjih

vrtića Opatija, Mošćenička Draga i prvi puta „Kockica“ iz Kršana, osnovci iz Lovrana i Opatije te djeca Dječjeg doma „Ivana Brlić Mažuranić“ Lovran. Lovranski maškaranari šršur nastavile su brojne skupine s cijelog Liburnijskog terena, matuljskog zaleda, Kastavštine i šireg riječkog prstena. Bile su tu već dobro znane i kvalitetne maškarene skupine kao što su Vavek paričani, Zijat, sost, tancat i pit, Veseli old timeri, Kumpanija z Halubja, Halubajke, Opatijke 90-60-90, Stare gedore, Opatijski latarići, Pehinarska gospoda, Lumber klub, Zmešani, Pon-f-ri, Viva Ri te maškare Studene, Ičića, Pašca i Grobnika. Lovransku paradu i ove godine uljepšale su brojne maškare iz Labina, Roča, Kožljaka, Šušnjevice, Koromačna, Čepića i Kršana. Snagom svoje zvonjave, načinom kretanja i raznolikim izgledom sve prisutne su i ove godine ostavile zadivljene zvončari iz Žejana, Zameta, Vlahov Breg-Korensko, Halubajski zvončari i Grobnički dondolaši kojih je u pet skupina zajedno bilo oko 350. Paradu u Lovranu obogatili su, te dali predznak „međunarodni“ tri grupe maškara iz susjedne Slovenije: Ilirska Bistrica, Pregarje i Šenčur pod Krvavce iz Općine Kranj. Vješte ruke i mašta karnevalista povorku su upotpunile sa 16 izrađenih alegorijskih vozila koje su uljepšale i kreirale nastup svojih maškaranih skupina.

Završni „pečat“ povorci dale su domaće skupine iz Dobreća, Lovranske Drage,

„Pešekani“ i „In bambo veritas“ koje su prodefilirale na samom kraju. Povorka koja se kretala od hotela Excelsior prema središtu mjesta pa do lovranskog mula veselim dosjetkama na duhoviti način začini su voditelji programa na tri punkta: u centru dugovječni voditeljski par Irena Grdinić i Mario Lipovšek Battifaca, kod hotela „Lovran“ Zvijezdana Klobučar Filčić i na Stubici kod hotela „Park“ Marko Žele i Maja Benzan. Kvalitetnom okrijepom uz fažol i piće te krafne entuzijaste su pogostili članovi „Toronjere“ i lovci LD „Kobac 1960“ Lovran.

ADIO MILE BANDITIĆ

Za zabavu do kasno u noć pobrinuli su se na kraju glazbenici grupe „Dellboysa“ koji su u središtu mjesta učinili sve još „luđe“ i veselije. Kolika je bila uspješnost ovogodišnje lovranske parade može poslužiti podatak da je direktan prijenos povorke realizirala tvrtka „Pro rec“ Matulji u suradnji s regionalnom news mrežom koju čine portali Pod Učkun.net, Torpedo.media, Tunera.info i Lanterna.news. Ovako odaslanu video snimku iz Lovrana pogledalo je nekoliko desetaka tisuća ljudi širom svijeta. Nastavak karnevalskog ludila donio je koncert pod maskama učenika Umjetničke škole Matka Brajše Rašana – Labin, područni odjel Lovran u lovranskom kinu Sloboda 18. veljače.

Na „pusnu nedeju“ pojedine maškarane

skupine u okviru „jajarskog dana“ pohodile su domaćinstva lovranskog zaleda donoseći u njihove domove veseli duh maškara i predstojećeg proljeća. Lovranske maškarane grupe „In bambo veritas“ i „Pešekani“ na dostojan način predstavljale su svoje mjesto i na poznatom 37. riječkom karnevalu svojim zapaženim nastupom.

Po tradiciji sve se završilo na Pepelnicu ili „pusnu sredu“ paljenjem ovogodišnjeg krivca Mile Bandića za sve nestašluke i negativnosti na lovranskom mulu i spuštanjem karnevalske zastave.

Uz nositelje karnevala „Toronjeru“, „In bambo veritas“ i „Pešekane“, potrebnu pomoć i financijsku potporu osigurali su Općina Lovran i TZ Općine Lovran.

OSVRT I ZAHVALA

Osvrt na ovogodišnju izuzetno lijepo organiziranu karnevalsku feštu dao nam je glavni „meštar od parade“ Radovan Trinajstić. Na pitanje da li je zadovoljan ovogodišnjom povorkom, rekao nam je:

- Potaknuti dobivenim čestitkama i brojnim pohvalama za nedavno uspješno održanu 53. Medjunarodnu karnevalsku povorku u Lovranu smatram potrebnim zahvaliti se svim sudionicima na lijepim i kreativnim kostimima kao i brojnim osmišljenim alegorijskim vozilima. Isto tako pohvale zaslužuju i mnoge karne-

valske grupe koje su svojim dobro uvježbanim plesnim koreografijama na otvorenoj sceni izmamili oduševljene aplauze i razveselili brojnu publiku, koja je i ove godine ispunila središnju lovransku ulicu. Veliku zahvalu zavređuju svi ljubitelji maškara koji su kao publika s poznatom srdačnošću dočekali i pratili sve maškare. U ovoj četverosatnoj paradi publika je potvrdila kvalitetu i ljepotu ove najstarije parade na Kvarneru i šire. Uspjehu lovranske parade svojim volonterskim radom uvelike su pridonijeli brojni članovi nekoliko lovranskih udruga koji su kao i ranijih godina osiguravali nesmetano odvijanje parade i osiguravali privremenu regulaciju prometa i pomoć nadležnih službi. Hvala svim ugostiteljima koji su pomogli okrijepom za sve sudionike parade na lovranskom mulu. Ovom prigodom treba zahvaliti i medijima na kvalitetnoj javi i kasnijim izvješćima. Od posebnog značaja bio je prvi puta direktan prijenos putem portala društvenih mreža pa su kadrovi lovranskog karnevala došli u domove i van granica naše zemlje. Pusnom društvu „Toronjera“ pomogle su karnevalske grupe „In bambo veritas“ i „Pešekani“. Uložili smo veliki trud u dugotrajnoj pripremi sa željom da sve protekne u najboljem redu i na zadovoljstvo svih maškara i brojne publike. Postignuti uspjeh ne bi bio moguć bez pomoći Općine Lovran i TZ Općine Lovran kojima se ovim putem najiskrenije zahvaljujemo.

Ča je život vengo fantazija

■ Piše: Radovan Trinajstić

Karnevalski koncert učenika Umjetničke škole Matka Brajše Rašana Labin - Područni odjel Lovran održan je pod kraj ovogodišnjeg karnevala. Brojna publika ispunila je prostor lovranskog kina "Sloboda", a mladi su glazbenici izveli vrlo zanimljiv i raznovrstan koncert. Odjeveni u lijepe karnevalske kostime učenici su svojim nastupima razveselili roditelje i svoje školske kolege koji su ih došli podržati u nastupu.

U programu koncerta su bile zastupljene skladbe velikih majstora glazbe Bacha, Mozarta, Chopina, pa obrade dobro poznatih melodija iz Disneyjevih crtića do veselih i razigranih polki i valcera.

Na koncertu su nastupili: Megan Nižić, Gabriel Lukarić, Anja Kovačević, Nikol i Luka Sabbadini, Elena Puž, Matej Jakopović, Leana Nikolić, Laura Kreiner, Leona Pejović, Ema Surijan, Anja Kučić, Hannah Stipanić, Melita Švić, Laura Vidulin Marković, Petar Zoričić, Dino Lazarić, Laura Velčić, Iva Rutar, Pia Petričić Ferlin, Marin Rubinić, Marina Mohorovičić,

Lovro Brozović, Dorotea Vranešić, Filip Korić, Luka Dijan, Mia Leko i Stefano Mihalić, među kojima je bilo čak 13 prvšačica. Učenici su svirali na violini, klaviru, flauti, klarinetu, saksofonu, gitari i harmonici.

Svoje prve glazbene korake na koncertu su prezentirali i najmlađi polaznici pripremnog glazbenog programa i polaznici plesne igraonice. Koncert je završio romantičnom pričom o Roku i Cicibeli. "Ča je život vengo fantazija" u kojoj su uz sviranje, ples i glumu zajedno nastupili Komorni orkestar i zbor Lovranskog područnog odjela. Vesele i dobro uvježbane programske točke kvalitetno su pripremili profesori Kristina Kalokira, Mihalj Ivković, Kristina Puh Leko, Tonči Trinajstić, Damir Dekanić, Sara Kalčić, Hrvoje Puškarić, Vanja Posavec, Vitalij Klok, Damijan Grbac, Sergio Kovačić, Olga Knapić i Leonard Romić uz voditelja lovranskog odjela Filipa Leka.

Nagrade za vrlo atraktivne i zanimljive karnevalske kostime primili su učenici: Gabriel Lukarić, Laura Velčić, Anja Kučić i Katja Prodić.

Jedno pusno književno veče

■ Piše: Cvjetana Miletić

Zanimljivo književno veče održano je u lovranskoj Galeriji Laurus neposredno nakon ČA šilura u lovranskoj Kuli. Objave su se večeri održale u sklopu pusnih događanja i obje su bile posvećene poeziji. Ona u kuli čakavštini, ova u galeriji književnom jeziku. Tako su ljubitelji poezije mogli uživati i u čakavskom i u književnom stvaralaštvu.

Večer književne riječi bila je obogaćena i predstavljanjem dviju knjiga poezije: „4 maštovite duše“ zbirka je stihova četiriju pjesnikinja, a knjiga „Srca puna ljubavi“ zbirka je koju čini čak deset autorica: Alemka Brazzoduro, Anda Jotanović, Biserka pl. Vuković, Jadranka Varga, Mira Orlić, Snježana Segnan, Snježana Spasojević, Tanja Repinac, Tatjana Jedriško Pančelat i Tea Slama Žigman.

Svojim stihovima pridružili su se i pjesnici iz Labina, koji su bili domaćini drugoj pjesničkoj večeri, dok se treća ovakva večer održala u Rijeci. Lijepo je bilo čuti kako čitaju svoje uratke svi autori koji su mogli prisustvovati ovom skupu u Lovranu.

Poseban užitak publici pružio je pjesnik Darko Vojković na gitari, te cijenjeni gosti iz Maribora Bojan Schwentner, predsjednik aforističara Slovenije, koji je među publiku unio vedru dozu humora kroz svoje

aforizme i izvrsna pjesnikinja Petra Bauman, po struci novinarka, također iz Maribora.

Izniman ugođaj priredili su i gosti iz Matice slovačke iz Rijeke, koji su se predstavili kroz pjesmu i ples. Njihova je udruga osnovana 1994. godine radi očuvanja slovačke kulture, jezika i običaja. Predsjednica udruge je Miroslava Gržinić, a riječka je udruga jedna od petnaest slovačkih društava koja djeluju diljem Lijepe naše. Veoma su vrijedni u nekoliko sekcija. U Lovranu su se predstavili kroz pjevačku, folklornu i literarnu, dok su zastupljeni i u šahovskoj, u video i foto, zatim u dramskoj i keramičarskoj sekciji. Ovako široko zanimanje pruža im mogućnost predstavljanja slovačkog jezika i kulture na raznim manifestacijama, smotrama, izložbama i obljetnicama. I u Lovranu je predstavljen zanimljiv program. Melita Bahnik otpjevala je dvije slovačke pjesme: Ked hudba tancu znie i Chodila dievčina po hore, a voditeljice folklorne skupine Laura Mandekić i Margita Rekić Grolmusova prikazale su sa svojim članicama starogradski ples s početka 20. stoljeća „Šimi, šimi“, koji se plesao na obrtničkim plesovima.

Organizatorica ovog programa bila je Biserka pl. Vuković, dok su se kao voditeljice iskazale Anda Jotanović i Tatjana Jedriško Pančelat.

Pusni ČA šilur - torpedo

■ Piše: Cvjetana Miletić

Kuća lovranskega guca čeka otprta. Znutri se čuje muzika. Ni baš kako bi rekao Drago Gervais „armunika cvili, bas rompota“, ma je lepo poč nutra aš znači da su tu si veseli. Na vratih nas je dočeka Albano Vučetić i ponudil žmujic rakije, ulenjaki al kroštuli. Ma muzika prihaja zadnjega dela, a tamo je kula lovranska. Jena od retkih kuli va našen kraje ka j ostala cela i sad je prvi put za maškare urejena. Va njoj je krajstvo od četireh kralji, ale gospodari Marko Žele.

Prihajaju pjesniki i publika. Maškarani. Malo po malo puni se kula za ovu feštu lepo okrunjena. Visi pusna mondura mej kordelicami i fijoki, maškare na se strani postavne, treba se lih obući i poč va peto godišnje doba zgorun na si četiri podi. Marko tropa z nogami, zima trombon i puše va njega, a onda dava neken neki senjali. Za čas se oglasila i armunika lovranskega Jubića, kako ga milo zovu domaći magar mu je pravo ime Damir Lazarić, a kunpanjala ih je Emanuela Lazarić na gitare. I muzika je napunila kulu. Va sen ten šršure večer je otprla - za kumediju vavek parićana - Vjekoslava Jurdana sa svojun pjesmun, a za njun stih i se redali kot po špažiče al po dirigentsken trombone. Povedale su Silvana Milotić, Maja Benzan, Milica Tuševljak, Cvjetana Miletić, Rajka Jurdana Šepić i Eni Šebalj. Tu je bila i muška pjesnička kunpanija va koj su bili Luka Skorić, Riccardo Staraj, Duško Jeličić Dule i dva draga gosta Davor

Grgurić i Marijan Juretić. Jedan je prišal z Reki, a jedan z Delnic i on je sobun dopejal našu poznatu hrvasku pjesnikinju Božicu Jelušić, ka najviše piše na književnen ale i na svoj en kajkavsk en zajike, magari je po muških koreneh kastafski zdanak.

OPERA LAURIANESA

Sad je već kula bila puna lepeh besed, puna smeha i pozitivne energije pa su naši muzičari zaprašili po škalinah zgorun se do vrha kuli. Pjesniki i publika za njimi, se onako sprotu hitajuć oče na, reklo bi se po moderno, eksponati za maškare. Ni bilo puno vremena za gledat i razgledat aš već se z vrha čulo kako trombon dava naredbu: Još jedan krug pjesam pa smešić! Ni druge, nego poslušat. Pa se kot šilur (torpedo) zmenjeval red pjesam, red smešić keh su navrezali Dule, Edi Lazarić i oni s publik i ki su imeli najviše kuraja. Smeh se sada vajal nazdolun. Kako i ne bi kad se tu brusila najlepja nan i najdraža čakavska beseda pa smo rekli da je ovo naša Opera Laurianesa, a Lovran prestolnica čakavske besedi.

Na dne kuli čekali su nas četiri kralji, onaj od baštuni, spad, dinari i kop, a s nami bili i dva presednika i jena dopresednica. Skoro bin rekla da je va kule bilo i jeno mićo pjesničko krštenje dopresjednice matujske općini Eni Šebalj. Z Mošćeničke Dragi je prišal načelnik Riccardo Staraj, a z Opatije pusni gradonačelnik Duško Jeličić Dule, magari je nan draže reć da j prišal lovranski zet.

JEDAN PUSNI TANAC Z DULETON

Još malo škerci, pa malo muziki i jedan tanac Duleta i lovranske pjesnikinje Milice Tuševljak, jedine ka se sama navadila sost armuniku trištinu pa ju sako leto pozivaju va Roč, Gračišće, Kastav i Pasjak, a ona gre, pobere ku nagradu i z gušton zasope. To je i ov put storila, a nagrada njoj je bila jedan pusni tanac s Duleton. I njemu je to bila nagrada aš sakamo kamo pride mora kantat. Ovu je večer va Lovrane pokazal da ni samo kantur i pjesnik nego i majstor za smešice.

Se potle tega bilo je povedanje, uživanje va besedah, va kunpanije, va kroštulah keh je obilo delil Albano. Prvi put se ovo leto cela kula kupala va svetlobe i smehe.

Lovranska tržnica je mala, ali prava

■ Piše: Cvjetana Miletić

Prošlog sam tjedna putovala autobusom iz Rijeke za Lovran. U Opatiji su dvije gospođe ušle i sjele iza mene. Zapričale se, smijale i glasno komentirale, kad jedna drugu upita: "A ča bi reć da greš va Lovran kad ni samanj?" Na to će ona druga: "Ma gren ti se neš kupit ča va celoj Opatije ne moren nač. Va Lovrane je sega i sačesa. Pasat ću do butigi od robi, va knjižare moran neš kupit ča malemu za školu rabi, a bome imaju i dobro kafe. Znaš ča još storin? Gren na placu pa pul mesara kupin mesa za šetemanu dan, imaju i friške zelenjavi, a najden i friške ribi, ki put i malo ceneja nego pul nas..."

Kako se lako mnogo toga može doznati i u autobusu.

Nekoliko sam dana mislila na taj razgovor i otputila se do Stubice d.o.o. da vidim što kažu u firmi koja, između ostalog, gospodari i prostorom lovranske tržnice.

ZADOVOLJNI LOVRANCI

Povod za razgovor je tu. Dočekao nas je mr. sc. Branko Stošić, dugogodišnji direktor Stubice d.o.o. i rekao:

- Unatoč velikim trgovačkim centrima kojima Lovran i okolica obiluju, Stubica d.o.o. posluje pozitivno i dobro gospodari svim povjerenim nam objektima. Općina Lovran nam je povjerila svoju imovinu na gospodarenje, odnosno na upravljanje, a među tom imovinom je i lovranska tržnica, koja uspijeva poslovati na komercijalnoj osnovi.

Što da vam još kažem?

Povjerene i raspoložive kapacitete koji čine općinsku imovinu uspjeli smo postaviti tako da tržnica bude u punoj funkciji i da postane samoodrživa. Možda nije svima poznato ali na tako malom i skučenom prostoru kao što je tržnica Lovran, ima 15 poslovnih prostora. Njih dajemo u zakup temeljem Zakona o zakupu po najnižoj održivoj cijeni. Pa iako se priča da su tržnice poluprazne, da nema prodavača, da tržnice jedva preživljavaju zimu, a sve je to istina, jer dovoljno je prošetati tržnicama u okolnim mjestima i vidjeti da skoro svi takvi objekti imaju problem s popunjenosti kapaciteta, mi smo u Lovranu zadovoljni.

Sada bih se malo i pohvalio, ako može!;

SVI SU PROSTORI PUNI

Mi u Stubici d.o.o. smo ponosni jer su naši poslovni prostori na tržnici Lovran trenutno 100 posto popunjeni. U njima se obavljaju razne djelatnosti: dvije su ribarnice, dvije mesnice, više caffè barova, prodavaonica voća i povrća, prodavaonica zdrave hrane, cvjećarnica, prodavaonica kruha, prodaja svježeg sira i proizvoda od mlijeka, ured za Croatia osiguranje, kladionica odnosno Hrvatska lutrija te nedavno otvorena i od mještana jako hvaljena pečenjara svježe ribe. Time se ponuda na tržnici Lovran poboljšala i zaokružila, a sve za dobrobit mještana, ali i posjetitelja Lovrana.

Uza sve to imamo na vanjskom dijelu tržnice, takozvanoj zelenoj tržnici, šest stolova s poticajnom niskom cijenom dnevnog najma, a namijeñeni su našim vrijednim lokalnim proizvođačima voća i povrća i drugih proizvoda. Lokalnih domaćih proizvođača je u ovom zimskom razdoblju malo, znamo da ih je premalo, ali stanje će se znatno popraviti u proljeće.

Uz veliku predanost svih nas zaposlenika Stubice d.o.o. uspijevamo da tržnica u Lovranu bude samoodrživa, a time pridonosimo i očuvanju tradicije i načinu življenja što je osobito važno za lokalno stanovništvo. Ne kaže se uzalud da je svaka tržnica trbuh grada. Vidimo to i ljeti kada se Lovran napuni gostima i turistima da i oni rado posjećuju našu tržnicu.

Također bih rekao još nešto, ne manje važno, a to je da na tržnici često organiziramo ili je ustupamo drugima na korištenje, za provođenje bilo kakve humanitarne akcije i društvena događanja u Lovranu.

Ne morate više doma frigmat ribu

■ Piše: Silvana Miličić

Ako pridete na mrkat pa van zadiši frigana riba nemojte ni pomislet da vas nos vara. Ne pitajte se ni s kuda ta dih prihaja aš riba se friga jušto tu na lovransken mrkate. Z prave strani vrat je tabelica na kojoj piše „ŠIRAN obrt za ribarstvo. Izdvojeni pogon – objekt brze prehrane ŠIRAN“. Videla san nutre kako se vrte dva mladića i očutila potrebu da doznane neč već...

* Dobro jutro! Od kada se tu friga riba?

- Subotu 15. februara smo prvi dan delali tako da smo počastili Lovranci. Ki je bil od voji mogal je za niš marendat ale obedvat, rekali je Mateo Jakopović pogjedevajuć na uru i režuć kruh na feti da se ča brže posluže radni judi ki te prit na marendu.

* Ča se imate va ponude?

- Frigamo frišku ribu: incuni, srdeli, osličići, trljji, pišmoji, girice, lignji... Ku ribu imamo ovisi od tega ča se pasane noći ćapalo. Kuhamo i prilogi: frigani i pe-karski kunpir, blitvu, špinaču ale broskvi. Vi sigurno znate da riba mora tri puti plavat, va more pa va uje, a za njijo treće plavanje imamo vino, biru i soki.

Se to povedel mi je Mateo nagnjevajuć se preko pulta da vidi ki ga to zove i dodal: „Oprosite, ma ja moran poč, naš kuhar Luka će van povedet ako vas još ča interesira.“

Luka profesionalno reže lignji, pa ga pitan:

* Ča biš ti Luka rekali, kako gre delo?

- Ljudi su se brzo priviknuli da mogu ovdje kupiti toplu marendu ili odnijeti kući gotov ručak. Ja se trudim da sve bude zgotovljeno po pravilima struke i veselim se vidjeti da su naši potrošači zadovoljni.

Rekali mi je to Luka Grba, mladić ki ima samo 22 leta i z Reki je. Kuharski zanat je zučil va Ugostiteljskoj škole v Opatije i dela delo s kin je zadovoljan.

„Širan“ je familijarna firma, ka ima tri ribarski brodi: Širan, Bijelac i Oreb.

- Ja san najveć na brode, moja žena Gabriela prodava ribu na ribarnice v Opatije, a najstareji sin Mateo je tu, vavek naruku kade god ča rabi, hćer Katarina je dentistički asistent, a najmlaji sin Josip je još va srednjoj škole. Imamo 30 zaposlenih, nastojimo održati obrt kako bi rekli danas, na visini, a današnji dan to ni lahko. Jedan korak napred je i novo oprt objekt va Lovrane. Opiranjen objekta za brzu prehranu želimo ponutiti judin zdrav obrok na brzini pa imamo va plane opret još takoveh objekti. Veseli nas i kada moremo zaposliti mladi delavci, ni dobro za mladega čoveka da nima delo i svoju plaću.

Pozivon na broj 091 571 51 88 more se naručiti ono ča kupac želi i va dogovoreno vreme prit zet onako teplo, friško i zdravo. Planiramo va budućnost mogućnost dostavi na adresu kupca kako bimo mogli pokriti se potrebi naših potrošači, rekali mi je na telefon gospodin Marijan Jakopović, ki je pred 25 let počel ribariti z jednin brodom i ki je glava familije, ka uspješno riva napred firmu „Širan“.

I te gori visokost ide daže pod oblaki...

Katedra Čakavskoga sabora u Lovranu djeluje više od deset godina. Za to vrijeme pokrenula je tri svoje edicije. Najprije je tiskan prvi broj znanstvenog časopisa Zbornik Lovranščine čiji je urednik bio doc. dr. sc. Igor Eterović, potom su slijedili ostali brojevi svake druge godine po jedan. Nešto kasnije tiskana je i prva knjiga iz edicije Lovranska dota, lani i druga, a treća je u pripremi, dok je u Liburnijskom lapišu do sada objavljeno devet knjiga, deseta se priprema. Tako bi do kraja godine Katedra imala 20 objavljenih knjiga što se smatra izuzetnim uspjehom za prvo desetljeće rada.

Uoči Dana Općine Lovran publici će se predstaviti 6. Zbornik Lovranščine, koji će se ubuduće tiskati svake godine. Tako je zaključilo novo uredništvo na čelu s glavnom urednicom dr. sc. Ivanom Eterović. Zahvaljujući njenom angažmanu sadržajno je prošireno područje djelovanja časopisa, promijenjena je struktura i sastav uredništva, a Urednički odbor proširen je domaćim i inozemnim stručnjacima koji su se dosad iskazali istraživanjima lovranskog područja, Liburnije i Istre.

GOVOR VELE UČKE

Ovaj Zbornik Lovranščine rezultat je prošlogodišnjeg znanstvenog skupa koji se održao pod nazivom „I te gori visokost ide daže pod oblaki: Život na Učki i oko Učke kroz stoljeća“ a koji je priređen u suorganizaciji Katedre i Javne ustanove „Park prirode Učka“. U Zborniku je objavljeno šest znanstvenih radova, od kojih se pet odnosi na raznovrsna istraživanja o Učki, životu na Učki kroz razna razdoblja i mogućnostima koje nam Učka pruža u budućnosti. Tako Ivan Zupanc s Geografskog odsjeka Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu piše „Poklon kao žarište zbivanja na Učki do Drugog svjetskog rata“. Ovaj znanstveni i pregledni rad pobudit će posebno zanimanje čitatelja jer je mnogo toga što se događalo na ovoj nama dragoj planini do sada premalo istraživano a još manje valorizirano. Drugi je rad, kao izvorni znanstveni, priredila Jelena Barić, iz Ugostiteljske škole Opatija pod naslovom „Turizam i re-

kreacija na Učki u vrijeme talijanske uprave“. Zanimljivo je da turistički kapaciteti Učke nisu ni danas dovoljno iskorišteni jer nam nedostaje novih i kvalitetnih programa, osobito za zimski turizam.

Jedini su planinari i lovci koji često posjećuju i vole ovu našu kraljicu Učku. Tako su Igor Eterović s Medicinskog fakulteta u Rijeci i Ivana Eterović s Filozofskog fakulteta u Zagrebu svoj pregledni rad nazvali - Učka na stranicama prvih sto godišta „Hrvatskog planinara“ - časopisa koji je počeo izlaziti u 19. stoljeću i na čijim je stranicama prezentirana velika količina raznolikog i kvalitetnog sadržaja. Tako se na stranicama ovog časopisa našlo i mnoštvo članaka o Učki. Da je Učka privlačna i pjesnicima dokaz je Vjekoslava Jurdana sa Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli koja je svoj pregledni rad nazvala „Moja zemlja Drage Gervaisa (Čakavski stihovi, 1929.)“. Za mnoge će biti iznenađenje kad pročitaju da su oni svima nam dragi stihovi „Pod Učkun kućice bele, miće kod suzice vele...“ samo peti dio pjesme od ukupno osam dijelova koje autorica stručno analizira i prikazuje u svom radu.

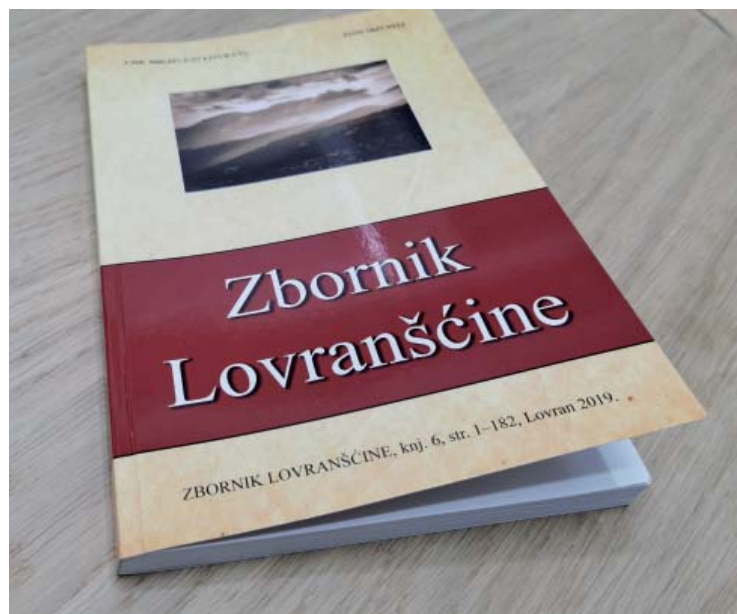
Peti izvorni znanstveni rad napisala je Silvana Vranić s Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci. Ona je istraživala „Govor Vele Učke unutar čakavskoga ekavskoga dijalekta“ i znanstveno dokazala da je govor stanovnika Vele Učke rubni govor boljunskog tipa središnjega istarskoga pod-dijalekta ekavskoga dijalekta čakavskoga narječja. Ivana Nežić s Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Rijeci također se u svom izvornom znanstvenom radu bavi jezikom, ali ne ovim današnjim nego onim na kojem su pisane oporuke u 18. stoljeću. Tako njezin rad govori „O toponimima u oporukama lovranskoga notarskog ureda iz druge polovice 18. stoljeća.“ Za ovaj rad pregledala je 150 oporuka pisanih hrvatskim

i talijanskim jezikom, a koje su pohranjene u Državnom arhivu u Rijeci.

PRELUK – LEGENDA KOJA ŽIVI

U dijelu „Ocjene, prikazi i vijesti“ Kristian Benić daje prikaz knjige Sanje Simper „Židovi u Rijeci i liburnijskoj Istri u svjetlu fašističkog antisemitizma (1938. – 1943.)“, Židovska vjerska zajednica Bet Israel u Hrvatskoj“, Zagreb, 2018. Drugi je prikaz napisala Mojca Lenko o knjizi Lidije Tavčar o „Stephanie Glax de Stadler (1876 – 1952)“ slikarici i kćerki dobro nam poznatog liječnika iz opatijske povijesti Juliusa Glaxa. Treći je prilog napisao Alfred Šaina o knjizi „Preluk – legenda koja živi“ Gorana Slavića, zaljubljenika i u Preluk u nekad tako popularne motociklističke utrke na Preluku. Zbornik završava Izvješćem o radu Katedre predsjednika Igora Eterovića i Uputama autorima.

Pored glavne urednice Ivane Eterović i izvršnog urednika Roberta Doričića i tehničke urednice Jelene Višnjic u uredništvu su: Željko Bistrovic (Rijeka), Igor Eterovic (Rijeka), Grga Frangeš (Šapjane), Janneke Kalsbeec (Amsterdam), Dean Krmac (Kopar), Robert Mohovic (Rijeka), Lidija Nikočević (Pazin), Elvis Orbanic (Pula), Sandra Požar (Zagreb), Barbara Riman (Ljubljana), Evelina Rudan (Zagreb) i Sanja Zubčić (Rijeka). Lekturu je obavila Jelena Celcer, fotografiju na naslovnici izradio Federiko Sterle, a grafička priprema i tisak povjerena je firmi Grafomark d.o.o. Zagreb.

Sa srebrom u kosi i zlatom u srcu

Ova je udruga najbrojnija u Lovranu. Broji oko dvije stotine članova. Početkom 2019. godine dobila je i prostorije u Starom gradu na broju 5. Svaki tjedan četvrtkom od 10 do 11 sati tamo se nalazi dežurna članica Odbora kod koje se može uplatiti članarina, upisati novi članovi te obaviti ostali tekući poslovi.

Na kraju prošle godine uoči Božića održana je godišnja skupština sa svečanim večerom i plesom, ovog puta i bogatom tombolom. Od aktivnih 160 članova bilo je prisutno njih 135. Za predsjednika Udruge jednoglasno je izabran Marin Đakovac, koji je do tada bio vršilac dužnosti. Udrugu će i dalje u Primorsko-goranskoj županiji predstavljati dugogodišnja, a sada počasna predsjednica Anka Buterin. Za zamjenice predsjednika

izabrane su dvije veoma aktivne članice Eda Marković i Jagoda Mrak-Simonič, koje su vrlo uspješno organizirale sve izlete i vode većinu aktivnosti u udruzi.

Gospođa Eda Marković predstavila je plan rada Udruge za ovu godinu. Naglasila je da će se raditi na kontaktima s drugim udrugama na razini PGŽ-a i lokalno. I dalje će se organizirati instrukcije za rad na kompjutoru. Usvojen je i prijedlog počasne predsjednice da se u rad uključi i izložba vrijednih slikarica udruge. Planiranje jednodnevnih i višednevnih izleta i daljnje upoznavanje kulturnih i prirodnih ljepota Lijepe naše dogovarati će Izvršni odbor, koji broji devet članova, a to su: Božena Duvnjak, Julija Jakotić, Mladen Gašparinić, Mario Kožul, Sonja Mavrović, Inga Pulić, Spomenka Micolini, Eda Marković i Jagoda Mrak-Simonič.

Sudjelovat će se na svim općinskim manifestacijama tijekom godine, a samostalno će se organizirati druženja za osobe starije životne dobi te jedna izložba radova članica udruge. I ove godine sudjelovat će se u sportskim natjecanjima Županije kao i na županijskom susretu u Golubinjaku, kao i na ostalim izletima. Krajem godine bit će već po običaju godišnja skupština. Neki su članovi primijetili da su cijene izleta s obzirom na njihove mirovine dosta visoke, a opet izlete bez vodiča i jednog obroka ne bi bilo dobro organizirati s obzirom na same godine izletnika, ali će se razmotriti mogućnost da se tako priredi barem svaki drugi izlet. Činjenica je da je novca uvijek premalo.

I na kraju, nemojte žaliti što starite! To je privilegija koju mnogi nemaju. A nono i nona su osobe sa srebrom u kosi i zlatom u srcu.

Vokalna skupina „Duga“ – nije to ljubav samo za jedan dan

■ Piše: Cvjetana Miletić

Pranje osamnaest godina rodila se „Duga“. Ne ona nebeska, ali zato prekrasna, raspjevana, milozvučna i šarena baš kao ona koju nam podari nebo poslije kiše, a kad se sunce poigra s oblacima i bojama. Posljednjeg petka u veljači Galerija Laurus bila je obasjana samo pjesmom „Duge“ i osmjesima malenim brojem publike.

Svi koji nisu došli neka im bude žao jer ne znaju što su propustili.

„Dugu“ čine članice vokalne skupine, koje stručno i s ljubavlju vodi Sanja Minić, viši predavač Učiteljskog fakulteta u Rijeci, a u Lovranu se kroz pjesmu predstavilo njih deset. Zanimljivo je da su sve članice vokalne skupine po struci odgojiteljice iz ustanova za rani i predškolski odgoj na području grada Rijeke i okolice, a koje sve imaju i volje i želje da se dodatno poslije svakodnevnog rada s djecom još angažiraju i pronalaze radost, ne samo u pjevanju, nego i u druženju.

I nije to ljubav samo za jedan dan. One se sastaju, vježbaju i nastupaju već punih osamnaest godina. Iza njih je more pjesama koje su podijelile

s publikom na raznim događanjima od Dječjeg vrtića u Rijeci do Riječkog sveučilišta, svečano-stima Grada Rijeke, te raznim humanitarnim događanjima, ali lijepa sjećanja nose i s nastupa u Triblju, Liču, Lovranu i Vrbovskom. A kako su sve bolje u dijeljenju ove vrste radosti, sustižu ih i zaslužene nagrade. U svibnju 2015. godine prvi su put sudjelovale na Međunarodnom natjecanju zborova Aurora Cantat u Karlovcu i vratile se s osvojenom brončanom nagradom. No, već 2018. godine na istom su natjecanju u Rijeci osvojile srebrnu nagradu. Iako im nastup 1. veljače na svečanom otvaranju Europske prijestolnice kulture u Rijeci, kao dio cjelodnevnog programa na Trgu Matije Vlačića Flacijusa, nije donio nikakvu nagradu jer nagrada nije ni bilo, one su veoma sretno što su nam ovog petka u Lovranu mogle prezentirati upravo taj riječki program.

Sve je počelo veselo s pjesmom Fiume la mia perla (Živković/Minić) pa preko Pejzaža (Vidrić/Kaplan) i Sunny Day (Starc) i Somebody loves me (Gershwin) do svima nam dragih i poznatih pjesama Iznad duge (Arten/Minić),

Vjeruj u ljubav (Runjić/Vuletić) i pjesme iz filma naše mladosti Mirno teku rijeke (Biro/Minić). U drugom dijelu programa „Duga“ nam je podarila šetnju Lijepom Našom i svijetom kroz pjesme: Rodila loza (Istra), Vuprem oči (Medimurje), Večeraž Rado (Bugarska), Sin jen, jen, jen (Afrika), Jovano, Jovanke (Makedonija), Nane coha (Ruska romska), Cetina (Dalmacija) i Naranča (Primorje).

„U proteklih osamnaest godina u Vokalnoj skupini „Duga“ pjevao je velik broj odgojitelja raznih dobnih skupina koje su obogatile i održavale djelovanje i njegovanje zbornog pjevanja. Odgojiteljski poziv je prepun cjeloživotnog usavršavanja, razvijanja i promišljanja o njegovanju dječjeg svijeta. Sudjelovanje svih bivših i sadašnjih članica vokalne skupine obogatio je glazbeni segment svog svakodnevnog okruženja u predškolskoj ustanovi te upotpunio i potaknuo vokalnu skupinu da nastavi s radom, da se razvija, napreduje i održi sve do danas.“ napisano je u njihovom predstavljanju lovranskoj publici, što je i naglasila voditeljica galerije Melita Sorola Staničić.

Lovran bogateji za još jenega duhtora znanosti

■ Piše: Cvjetana Miletić

Danaska j Lovran zgledal kako da ga j naslikala Eda Mihovilić.

Čist i pun sunca, svetel i vedar. Nebo prez oblacića, a more je mirovalo kako modri lancun na sušile. Dugo od kraja zazibala bi se sako toliko lih jena barka kad bi ribar hitil naješkenu udicu va more. Na mule sede dva ribara, do njih počivaju dve bele lati a se okolo šeću i čekaju golubi mrvice kruha. Ni njih ni čut. Pa i mi mućeć pasujemo da ne pokvarimo ono „ribaru rogi“. A sprotu me mući misal ča ću pitat ovega pametnega mladića ki hodi s manun pul čistega lovranskega mora? Ča da pitan najnovjega duhtora od znanosti, našega Roberta Doričića?

Ma ni druge, leh počet:

*** S tobun je Lovran bogateji za još jenega duhtora od znanosti. Ča j bila tema tvojeja dohtorata?**

- Z dohtoratun Utjecaj industrijskog onečišćenja na obilježja smrtnosti na području Grada Bakra i Grada Malog Lošinja u periodu od 1960. do 2012. godine prvi su put sustavno analizirana obilježja smrtnosti na ispitivanim područjima i periode od druge polovice 20. stoljeća i početka 21. stoljeća. Poseban doprinos ovega istraživanja je činjenica da je ž njin omogućena usporedba obradenih podataka i storena suvremena baza za kontinuirano praćenje kvalitativnih obilježja smrtnosti dveh ispitivanih populacija i to va kontinuitete od 1960. leta. Z ten, va isto vreme ovaj dohtorat dava mogućnost daljnjih epidemioloških istraživanja i posljedično, planiranje i provedbu javnozdravstvenih intervencija na ispitivanen područje.

*** Delaš na Katedre za društvene i humanističke znanosti va medicine Medicinskega fakulteta Sveučilišta v Reke, pa je i tema tvojeja dohtorata bila medicinska, ale ona je i del jenega većeja projekta?**

- Ja, imate pravo. Dohtorat san obranil lane va febrare na Medicinsken fakultete Sveučilišta v Reke pod mentorstvom izv. prof. dr. sc. Branka Kolarića z Katedri za socijalnu medicinu i epidemiologiju i komentorstvom prof. dr. sc. Amira Muzura z Katedri za društvene i humanističke

znanosti va medicine Medicinskoga fakulteta. Istraživanje ko je predstavljeno va doktorsken rade provedeno je va sklope aktivnosti projekta Europska bioetika na djelu voditelja prof. dr. sc. Amira Muzura. Va centre interesa ovega projekta bile su tri lokalne zajednice, uz Grad Bakar i Grad Mali Lošinj, projekt je uključil i Općinu Kršan.

BAKAR I MALI LOŠINJ

*** Ono ča si istražival ni bilo baš vavek lepo, ma je bilo korisno?**

- Glavni cilj istraživanja je bil usporedit obilježja smrtnosti va razdoblje od 1960. do 2012. leta na područje Grada Bakra i na područje Grada Malega Lošinja. Za tu je svrhu pregledano i obrađeno ukupno 8565 prijav smrti na ispitivanem područji. Kako bi se storila sustavna analiza, bilo je prvo sega potrebno rešifrirat uzroki smrti umrleh na područje Grada Bakra i Grada Malega Lošinja za celo razdoblje i to va sklade z 10. revizijun Međunarodne klasifikacije bolesti i srodnih zdravstvenih problema (kratica: MKB–10), drugemi besedami, z suvremenun klasifikacijun ka se rabi i za odredit uzrok smrti. Naime, va celen razdoblje obuhvaćenin istraživanje uzroki smrti zapiševali su se na različiti modi i prema različitemi klasifikacijami. Nakon ča je provedeno rešifriranje, bila je moguća usporedba obilježja smrtnosti na područje oveh dveh današnjeh administrativnih jedinica za celi period. Poseban je cilj istraživanja bil utvrdit obilježja smrtnosti z obzirun na etapi industrijskega razvoja na području Grada Bakra. Za središnje je razdoblje industrijalizacije na bakarsken područje zet period kada je delala koksara, od 1978. do 1994. leta, dok je prvo ispitivano razdoblje obuhvaćalo razdoblje od 1960. do 1977. leta, a zadnje ono od 1995. do 2012. leta.

*** Ča si na kraje dozna?**

- Rezultati istraživanja pokazali su da promatrajuć celo razdoblje med dveh ispitivaneh populacij postoji značajna razlika va uzrokeh

smrti, primjerice uzroki smrti z skupini zloćudne novotvorin, uzrok smrti od boli ke su kategorizirane nutar poglavlja Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja va ranije spomenutoj 10. revizije Međunarodne klasifikacije bolesti i srodnih zdravstvenih problema i boli dišnege sustava kako uzroka smrti, osobito za područje Grada Bakra. Analizun i usporedbun dobiveneh rezultati nutar tri etapi industrijskega razvoja za područje Grada Bakra otpiraju se fundamenti za raspravu o utjecaju industrijskega zagađenja na kvalitativna obilježja smrtnosti na ten područjen. Ma za preciznej i detaljnjej zaključki o uzročno-posljedičnoj povezanoste onečišćenja i smrtnosti bilo bi potrebno storit još i dalnja epidemiološka istraživanja.

*** Treba reć da se više mora pazit kad se neš planira, a gospodarstvo i ekologija moraju poč z rukun pod ruku, je tako?**

- Je, jušto tako! Mojmu glavnemu istraživanju prethodilo je još jedno istraživanje va ken san poblize opisal klimatološka i demografska obilježja i va ken san dal krać povijesni pregled mesti ka su va sastave današnjega Grada Bakra i oneh ka se danas nalaze na područje Grada Malega Lošinja. Ovaj je del uključival pregled razvoja gospodarstva va 20. stoljeću z predstavljanjen najznačajnejeh gospodarskeh objekti na temi područji. Poseban je fokus stavjen na javnozdravstvene priliki na području Grada Bakra i na području Grada Malega Lošinja va 20. stoljeću. Va oven su dele predstavljeni i rezultati ranejeh ispitivanji onečišćenja okoliša na širen bakarsken područjen i njegova utjecaja na zdravstveno stanje stanovništva.

TERENSKO ISTRAŽIVANJE

*** Ča govore judi z Bakra? Njin je sa leta bilo puno teže i huje nego onen va Lošinje...**

- Sigurno da je. Zemajuć va obzir interdisciplinarnost istraživanja dohorata, osim epidemiološke studiji, storena su još sadržajno manja kvalitativna istraživanja. Ona su uključivala analizu arhivskih izvori, primjerice sadržaj članki objavljeneh va mjesečnike Koksara kega je za svoji delavci izdaval istoimeni industrijski pogon va Bakre, za ten analizu sadržaja vijesti o koksare va đornale Novi list i to usporedbun vijesti va lete izgradnji i otpiranja koksari, 1978. leta kako i novinski članki objavjene priliku zapiranja industrijskega pogona 1994. leta i rušenja dimjaka od koksari 2005. leta. Provedeno je i terensko istraživanje o kvalitete života va Bakre kade su informatori bili grajani i grajanki Bakra različiteh let. Intervjuiranj Bakrani otelo se analizirat i opisat njihova osobna iskustva i promišljanja z posebn naglaskun na kvalitetu života va meste ko je va prošlost bilo izloženo znatnemu onečišćenju okoliša i to va neposrednoj blizine mesta. Prema dobivenem je rezultati moguće utvrdit kompleksnost odnosa lokalne zajednice i jenega od glavne onečišćivači na ten područje i činjenicu da je kvaliteta života Bakrani kontinuirano opterećena z onečišćenjun zraka z gospodarskeh subjekti ki su delali ili još vavek delaju na područje Bakarske vali. Lošinj je va čuda bojoj situacije. Takovega onečišćenja tamo ni. Zdrave je živjenje na škoje, pa imaju i veće mogućnosti za jaće razvijat turizam. Se, i na industrijsku prošlost, danas se i bakarsko područje razvija va turističken smisle.

*** Ča biš preporučil sen gradon i sen meston?**

- Pogotovo danas va semi sredinami treba vodit više računa o ekologije, o očuvanju prirodi i prirodne lepote. Povijest nas vadi kako samo jena kriva odluka i jedan krivi potpis lahko dešva i najlepšu destinaciju, a pokle su potrebna desetljeća da se to dešvano popravi.

Rashitali vetri stih

■ Piše: Cvjetana Miletić

Popuhuje...
Ni mrzlo, ma ne znaš ni s ke će te strani zadet ki vetar: Ku uru gladi nas jugo pa zapuše bura, a mej njih se zgor Dobreća meša i trmuntana.

Rashitali se vetri na se strani...

A šuma je dobila nove sviti pa se štima svojemi kolori, od zelenega do kot ruj črjenega. Pa se smeje i pričinja, rekali bi Zoran Kompanjet kot kad se „šprlentasta minja pred zrcalon načinja“.

A Maja Benzan voli tu šprlentastu šumu i ti rashitani vetri ki njoj glade obrazi. Onda riva ruki va žepi i huče va prsti da ih stepli pa preši doma da naslika tu lepotu. Sprotu njoj na pamet pade i ki dobar stih pa ga zapiše za ono vreme potle...

Ov put va ovoj knjige ka je njiji prvijenac na čakavštine, zagrlile su se dve njije jubavi i obe su našle svojo mesto. Na naslovnicu more se igra z burun, na stranicah nutre rashitani stih i vetri. I naslov je sam prišal „Rashitani vetri“. Učkarski, šumski, morski, lovranski, opatijski, vološčanski, dobrećanski...Vetri od zajika, vetri od jubavi, vetri od spomeni...

Ni to Maje Benzan prvi izlet va književne vode aš je i prej pisala, ma vavek na književnen zajike al na talijansken kade je i dobila Prvu regionalnu nagradu 2006. leta na pjesničkenu natječaju va Vicenze, ale ova knjiga je njiji prvijenac na čakavštine, a čakavština se va njijoj kuće na Volosken odvavek govorila. Tako se mića mala z nonun pogovarala, samo se morda ni usudila plavat va svojen prven govore dokle ni prišla na Dobreć, a kad je provala i videla da njoj to čakavsko plavanje nekako lepo gre počela je zapiševat stih za stihon, pjesmu za pjesmun i napunila se knjiga. Vetri su pomogli.

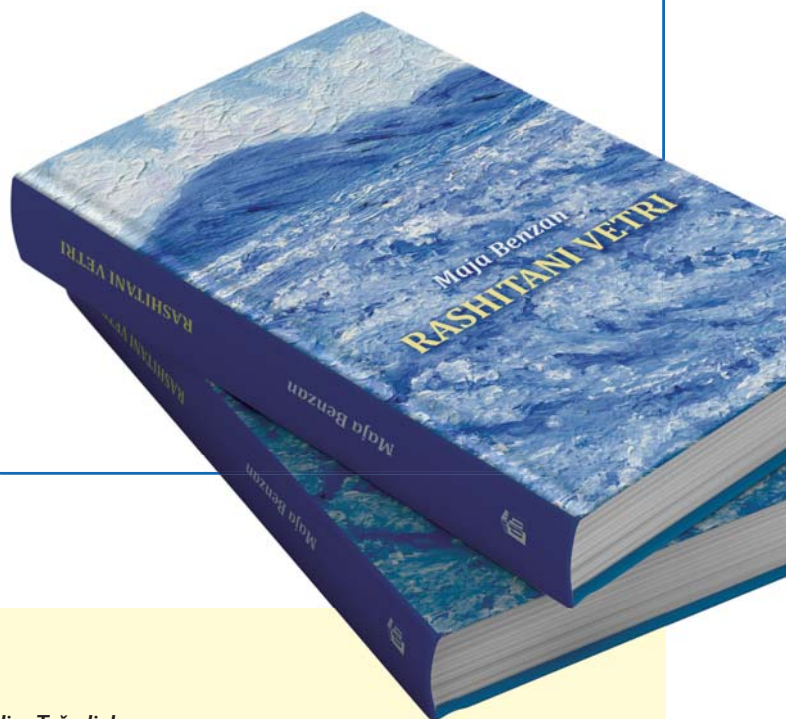
Držin v rukah rashitane hart i. Ž njih mi se smeju rashitane pjesmi. Zovu me stih i da ih pogladin, a pul duši mi nekako milo na misal da se raja još jena čakavska poetesa teplega srca i lepeh besed za svoj kraj. Zajiku i trebaju takovi judi ki te širit i pametno

rashićevat besedi da bi obastal, da bimo ga kako svoju dotu regalali mlajen i da ne pozabimo govorit, igrat se, deklamirat i spa-mećevat se svojeh čakavskih koreni. Tako je i ova knjiga, deveta po rede va edicije Liburnijski lapiš Katedri Čakavskoga sabora Lovran, zlatna dota od zajika namenjena mlajen za naprvo...

Čitan Majini stih i čudin se kako su – morda će neki reć sa-kidajni – a oni su tako topli i iskreni, tako te dragaju po srce jušto kako bavica kad ti miluje obrazi pul mora. Zvira ž njih jubav, a zvir jubavi prelela je Maja va knjigu. Za oneh starejih ki su pasali spod mavrice i već ih ni, za mlajeh ki nas još vavek dosti i ne abadaju, za more, šumu i saki grmić, za Lungomare, Lovran i saki borić va ken počiva večernji vetar: Va njih stihah diše rožice pred vrati, zdišu dobrećanski maruni s keh padaju zadnje žajice, zaspava vetrić z Učki, a krajica Učka spod brka se smeje dokle stavlja magleni klobuk...

Od srca se nadan da će ovaj Majin prvijenac nač svoje mesto i va školah mej školani, i va knjižnicah za oneh ki vole svoj zajik i va sakoj kuće dobreh judi.

„Rashitani vetri“ je knjiga za dušu.

Naše konobi

■ Piše: Milica Tuševljak

Nekada su bile konobi pune orudja. Se se j z rukami delalo. Va jednen kantune je bilo caponi, matik, matičice za fažol sadit i kompir oplet. Do tega škarponi za kopat, zavojci da ne gre zemja va postoli kada se kopa. Tu su bile kohanje, ki bat i batići, martelini, pralica, vili, kosa, tulac... Pila, miće pilice, šegac, vela pila za gredi pilit. Malo daje su bili koši i košići, onaj veli za gnoj nosit, onaj s kukicun za črešnje trgat, kofi, kofice, feralić, plašćenica, špagi za balu sena vezat, a nablizu je stal i lejić, čepi, kaneli, tapuni za bačvi...

Va drugen kantune bačvi, karateli, sput, bucuni, bucunići, kjanti, se ča j rabilo za okol vina pa je moral bit i podić za kompir da ni

potloh. Kada j bilo vreme za fadigu su se si susedi pomagali, danas puli mane, jutra puli tebe. Pa bi se natjecali ki će veći mah storit kada se kopalo. Onput bi prišla rušnja va lehu. Tarina s fritajun. Na kraj lehi je bila kjanta puna dobrega vina. Kada se prišlo na kraj se i zakantalo.

A ča j sada? Te frezi, kosilice, kombajni, motorki to ruli po celi dani, nimaš mira ni za počinut zapolnen. Sad na žalost va teh konobah su apartmani, se za soldi bimo dali, aš da se ne splati ni kopat ni sadit, boje je se zapustit tr kada imaš soldi češ sega va butige kupit, ma ni niš va butige onako dobro kako kad z lehi doma friško prneseš.

Aktivnosti Udruge umirovljenika Lovran

■ Piše: Vinka Ban-Vlašić

Kao svake, tako je i prošle godine Udruga umirovljenika bila organizirana i aktivna.

Planirano je i ostvareno. Od niza aktivnosti koje je vrijedno zabilježiti su: Jednodnevni izleti, a zatim i tradicionalni izlet za Dan žena na zapadnu obalu Istre. Sa tri autobusa umirovljenicima je bio cilj posjetiti park Dubrovu. To je park skulptura u lijepom krajoliku na zelenim travnjacima. Uz Bijelu cestu niže se aleja skulptura na otvorenom, sedamdesetak kamenih skulptura suvremenih autora iz svih dijelova svijeta, nastalih u 30-tak godina dosadašnjeg rada Kiparske katedre Čakavskog sabora Labin. Šetnja po mozaičnoj cesti trajala je oko dva sata. Vrijedno je posjetiti ovo mjesto pa predlažemo svima koji žele doživjeti nešto lijepo i posebno da se upute u Dubrovu. U Labinu uz obaveznog vodiča razgledali smo Stari grad, grad burne prošlosti, rudarenja i umjetnosti. Popeli smo se na Forticu odakle se vidi pola Istre. Na vrhu je postavljen stari top. Vrijedno je bilo vidjeti Narodni muzej, župnu crkvu i rodnu kuću Matije Vlačića Ilirikusa, najpoznatijeg Labinjana, velikog teologa, protestanta, lingvisti i crkvenog povjesničara.

U Vodnjanu smo prošetali glavnom širokom ulicom do župne crkve sv. Blaža, najveće crkve u Istri sa 25 m visokom kupolom i 63 m visokim zvonikom uz crkvu, najvišim u Istri, a po uzoru na zvonik bazilike sv. Marka u Veneciji. Mjesto je dosta pusto, no kažu da je ljeti puno življe jer je samo 6 km od mora i Pule gdje radi puno turističkih djelatnika sezonaca. Nedaleko Pazina završili smo na ugodnom druženju s ručkom i obaveznom zabavom u OPG-u Buršić.

Idući naš izlet bio je u Sloveniju. Vrijedno je bilo vidjeti najpoznatije slovensko Marijino svetište Brezje, kamo mnogi hodočaste. Posebno nas je oduševio Muzej jaslica, jedinstvena zbirka s 400 različitih jaslica iz cijeloga svijeta, izrađenih od različitih materijala (stakla, slame, drva, porculana). Usljedila je duga šetnja uz kanjon Vingart nedaleko Bleda. To je kanjon rijeke Radovne u dužini od 1600 m koji utječe u rijeku Savu. Uredene staze uz dolinu rijeke Savice, pritoka Save, a onda dug put uz uspon do mjesta gdje nas je čekao autobus pa do Radovljice, gdje smo u restoranu Lectar imali obilan ručak u obiteljskom hotelu s muzejom od 1822. godine te druženje uz glazbu i ples. U Ljubljani je bilo kraće zadržavanje na Adventu.

Jedna od naših aktivnosti bilo je i svibanjsko županijsko natjecanje u Crikvenici gdje su naši članovi Udruge sudjelovali u nekoliko disciplina. U Golubinjaku, kao i svake godine, bilo je tradicionalno druženje udruga sa sportskim natjecanjima. Naša ekipa osvojila je brončanu medalju u šahu. Po lijepom vremenu i zelenom krajoliku prošetali smo kao i svake prve subote u srpnju.

Naš svake godine višednevni izlet krajem rujna trajao je četiri dana. Bio je to izlet u istočnu Slavoniju gdje smo posjetili Đakovo, Osijek, Kopački rit, Vukovar, Vinkovce i Slavonski Brod. Put je bio nezaboravan, poučan i zabavan. Uz obaveznog super vodiča prvi dan smo u Đakovu razgledali poznatu katedralu, a zatim i ergelu. Domaćini su nas dočekali vrlo ljubazno uz aperitiv i poznate slavonske specijalitete u Gradskom podrumu. U Vukovaru smo posjetili Memorijalnu groblje, Ovčaru, Sajmište i dvorac Eltz, prošetali gradom, sve nas je duboko potreslo i podsjetilo na najteže dane naše novije prošlosti u Domovinskom ratu. Posebno Ovčara, poljoprivredno dobro pretvoreno u logor zarobljenika Vukovaraca koji su tamo mučeni i ubijeni, zatim bačeni u Grabovu, masovnu grobnicu, njih oko 200 u dobi od 16 do 72 godine. Posjetili smo i Ilok, razgledali vinograde, u Iločkim podrumima degustirali domaća vina. U Vinkovcima nam je bila baza, tu smo imali i polupansion. U Kopačkom ritu prvo razgled a potom ručak u restoranu Gurman. Bili smo i u Banovom brdu i u podrumima Belje. To su Kneževi vinogradi.

U Osijeku smo pješke razgledali Tvrđu, spomenik nulte kategorije poznat po povijesnim i graditeljskim značajkama te sa izvrsnim vodičem razgledali Donji grad. Tu su trag ostavili Turci koji su gradom upravljali 161 godinu (1526-1687). Kasnije austrijske vlasti tvrđu su prepravljali planski po uzoru na europske utvrde. Tvrđa se sastojala od 7 bastiona, ostala su tek Vodena vrata prema Dravi i Nova vrata u smjeru novog dijela grada. Župna crkva posvećena je sv. Mihaelu, pobjedniku i branitelju crkve. Zavjetni stup sv. Trojstva jedan je od najljepših baroknih spomenika napravljen da bi odvratio kugu koja je vladala u Osijeku i cijeloj Slavoniji. Posjetili smo i Vinkovce, razgledali grad do tržnice i na kraju još i Slavonski Brod, nakon čega je slijedio povratak. Ovim smo izletom bili oduševljeni kao i solidnom organizacijom.

Kroz riječi i slike izražavam svoju bujnu maštu

■ Piše: **Kristina Staničić**

Sedamnaestogodišnja Lovranka Angela Basan učenica je trećeg razreda Gimnazije Eugena Kumičića Opatija i pored školskih obaveza, nađe vremena za umjetnički izričaj i sportsku aktivnost. Kaže da su njezini talenti za pisanje i crtanje otkriveni u osnovnoj školi.

- Talent za pisano stvaralaštvo prepoznala je već moja učiteljica Suzana Galović, a nastavila njegovati profesorica Ingrid Baljak, dok je moj likovni talent detektirala prof. Senka Strgar Svoboda.

U likovnom izričaju volim prikazivati životinje i natprirodna stvorenja, a preferiram crtati olovkom ili rapidografom i to zato što smatram da moji radovi ljepše izgledaju u crno-bijeloj tehnici otkrila nam je Angela i dodala da joj je upravo likovni izričaj draži od literarnog jer na tom području ima više ideja i načina za izraziti ono što želi. Na literarnom području Angela preferira poeziju, a svojim je poetskim uradcima sudjelovala na različitim natjecanjima, kao što su Čakavčići pul Ronjgi i LiDraNo. Angelina gimnazijska profesorica hrvatskog jezika Gordana Zurak također je već u prvom razredu prepoznala Angelin smisao za pisanu riječ, posebno za izraz na čakavskom narječju, a u trenutku nastajanja ovog teksta njezin rad Pokazna konkurirao je na županijskoj razini LiDraNa.

Na naše pitanje namjerava li svoje obrazovanje nakon gimnazijskog nastaviti u umjetničkom pravcu, Angela odgovara da ne jer umjetnost je njezin hobi uz koji se rado opušta i kroz koji pokazuje svoju bujnu i, kako ona to kaže, čudnu maštu. S obzirom na zahtjevnost gimnazijskog programa, postoje periodi kada umjetničko izražavanje malo pusti po strani, ali i opatijska gimnazija mjesto je na kojem se ima priliku likovno izraziti.

- Često me profesori zamole da nešto nacrtam za neki od projekata, za školsku predstavu ili školski list. Moji radovi često se nađu na nekom od panoa, na plakatima i promotivnim materijalima škole.

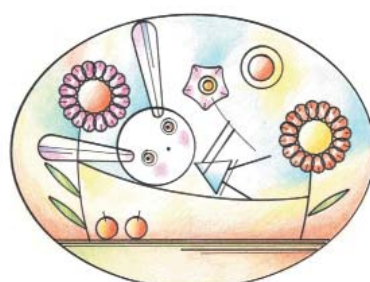
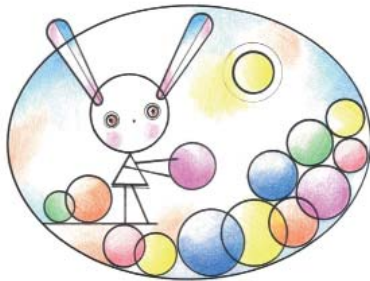
U slobodno vrijeme Angela se bavi ribolovom te je članica lovranskog ŠRD Zubatac. To je sport koji traži puno strpljenja i odricanja, ali Angelu opušta i već 6 godina aktivno sudjeluje na službenim natjecanjima, od županijskih do državnih, a uskoro kreće sa zahtjevnijom kategorijom natjecanja koja podrazumijeva i lov s obale i iz barke, čemu se naša sugovornica već jako veseli. Ljubav prema moru i ribolovu zasigurno je utjecala i na njezinu želju da nakon srednjoškolskog obrazovanja upiše studij oceanografije.

IZABELA PECULIĆ STANČIĆ U GALERIJ Laurus

Izložba u znaku sedam dvojki

■ Piše: Cvjetana Miletić

Otvoravanje jedne zanimljive izložbe u Galeriji Laurus dogodilo se 22. 02. 2020. u 20 sati i 20 minuta. Brojna je publika strpljivo čekala taj čudesni trenutak koji je zamislila autorica Izabela Peculić Stančić i sve, baš sve, išlo joj je u prilog.

Puno publike, prijatelja, ljubitelja slikarstva šetali su od zida do zida razgledavajući niz crteža, za koje bi neupućeni rekli da su dječji crteži i da su svi jednaki, a zapravo je svaki crtež jedinstven i ima svoju priču, koja se razlikuje od prethodne, ali i od buduće. To je najbolje u predstavljanju svog rada rekla sama autorica Izabela Peculić Stančić: „Propitivanjem osobnog kreativnog procesa kao kontinuirane aktivnosti u vremenu rezultirali su nastajanjem intimnog likovnog dnevnika. Cjelina rada gradi se nizom malih lirskih priča. Inspiracija za ovaj postupak preuzeta je iz likovne pedagogije. Format i minimalistički geometrijski crtež stvaranje čini jednostavnim i zabavnim.“

Autorica je niz uokvirenih sličica, svih u jednakom formatu i bijeloj boji, nazvala ZE CO pa je i po tome ova izložba bila jedinstvena i gledateljima zanimljiva. Svatko je tražio onu sličicu na kojoj je mogao prepoznati sebe ili svoje bližnje u uobičajenim poslovima, svakodnevnim radnjama ili zabavi. A autorica je zadovoljno šetala od grupe do grupe i predstavljala svoj rad. Upita je bilo mnogo, druženje je bilo ugodno, a stručnih gledanja nikada previše.

„Izabela Peculić Stančić rođena je u Rijeci 1967. godine. Diplomirala je na Pedagoškom fakultetu na Odjelu likovne kulture s izborom kolegijem grafike. Članica je Hrvatskog društva likovnih umjetnika Rijeka i HZSU te ima status samostalne umjetnice. Voditeljica je likovne radionice W-atelier pri Udruzi Art&Fun. Sudjelovala je na mnogim skupnim i samostalnim umjetničkim projektima. Radovi joj se nalaze u zbirci Muzeja moderne i suvremene umjetnosti u Rijeci, te mnogim privatnim zbirkama. Aktivno sudjeluje u afirmaciji likovne kulture kao slobodne aktivnosti u suradnji s galerijama i muzejima u svrhu posjeta i izvođenja umjetničko likovnih radionica,“ rekla je na predstavljanju i otvorenju izložbe slikarica Melita Sorola Staničić, koja je i voditeljica Galerije Laurus.

POGOVOR: ANTON ZOVIĆ – TONIĆ PULETOV

Po zime pleten košiči – vavek iman ča delat

■ Piše: *Silvana Milotić*

Ako je lepo vreme, još ako je subota a h temu i treća va mesece to je blaženi dan aš je Lovrane samanaj. Greš na samanaj, trefiš nekega kega nisi z davni, greste na kafe i va hip pasa ura... dve... Ako ti ča rabi i imaš ki šolad to kupiš pa greš veselo doma. Obašla san samanaj, namislela poč doma i trefila Tonića. „Gremo mi dva na jedno kafe?“ rekal je Tonić a ja san se zajno složila. Hodeć mi j povedel: „Oplel san tri košiči, zanesal san ih na samanaj i zajno prodal, znaju judi da će brzo črešnji.“ Popili smo kafe va kafiće Tina pul Konzuma i pogovarali se od sakidajnega živjenja. Vreme se j zmaknulo i bilo je poč kuhat obed pa smo se dogovorili da ćemo još ki put popit skupa kafe i nastavit naš pogovor.

Jedan dan san pasala po Omladinskoj ulice za poč na Školarovo i vidin pred konobun Tonić slaže žukvu. „Bog daj zdravjel“ pozdravila san ga po starinski. „Bog daj, hote napred ćemo kafe skuhat.“ Ni pozabil pa san odgovorila: „Vas lepo prosin delajte na mire svoje delo ne dajte se dešturbat.“ A on će: „Prišla ste baš na finjeno delo i na vreme za kafe.“ Sedimo na balkone, kafe se studi, jenarsko sunce nas topli, a mi nastavjamo pogovor od samjenega dana.

Anton Zović - Tonić Puletov, je rojen 1937. leta pul Kožuli kako prvi otrok va fameje Pepića i Pijerini Puletove. Bila je trda zima, mater su ćapali hipi, prišla je babica i dokle ga j mat rajala otac je nestrpećno čekal da zaplaćen hodeć semo, tamo, gore, dole a se blizu okol kući.

Kada san zaplakal otac je po staroj užance šal konobu natočit bukaletu vina... To mu je povedel nonić.

MARIJA UŠKARICA

* Ča je bilo za tin?

– Pokle mane su se rodile sestri Elda i Milojka. Va igre je brzo prišlo vreme za školu. Manji razredi san hodil na Dobreće, a potle hodec z drugun decun va lovransku školu. Pokle san zučil za automehaničara, a vaje za tin položil ispiti i za šofera. Računal san da san na konje. Z dvajset let san šal va vojsku kade san bil pune dve leta. Kada san se vrnul počel san delat kako šofer va Metale v Opatije. Bilo je to lepo vreme: mlad si, imaš svoj šolad i voju za se. Znete, ni bilo tanca va okolice da ja nisan na njin vrtel divojki najlepše ča san znal, govorilo se j da san dobar tancur. Najveć mi se je piježala Marija Brumnjak - Marija Uškarica, tako smo ju zvali aš je rojena na Maloj Uške. Bila mi je se lepša i se draža i brzo san znal da san namoran i da smo jedan za drugega. Šal san po užance pitat njihov ako se slažu da se oženimo pa smo se i oženili. Rodile su nan se dve hćeri prvo Elide, a za njun Radmila.

* Kade ste bivali?

– Najprvo z mojemi pul Kožuli pa smo jedno vreme bili na fite i onda va Dobrećanskoj škole. Skupa z mojemi starejemi počeli smo 1966. leta delat ovu kuću. To vreme ni bilo mješalic pa smo se mešali na ruki, jako smo se namučili. Kada je kuća bila storena va nju se je uselilo 14 duš. Vreme brzo pasuje, hćeri su narasle va divojki, obe se

oženile i postale ženi i materi. Marija i ja smo delali, skrbeli i znali da živjenje gre jušto kako treba. Elide je ostala živet s nami, a Radmila se oženila za Talijana i šla va Taliju. Rodilo nan se j pet vnuki, veselili smo se gjedajuć ih kako rastu. Elide i njiji muž su počeli delat novu kuću va Pojanah. Bil je to zaspravje jako lep del mojga živjenja.

Rekal je Tonić, pogutnul njok va grle i zamučal... z mukun promenjenega glasa je nastavil:

- Elide je obolela od grde boli. Marija, zet i ja delali smo se ča smo mogli da bi ozdravela ale ni bilo pomoći, umrla je va 35. leta. Niki ne bi smel doživet to ča smo mi. Za par let zet je finil kuću i šal z decun bivat va Pojani. Kuća nan je bila strašno prazna. Va Luge zgora Dobreća na Marijinoj starine smo imeli 15-tak koz. Va mire šumi i prirodni iskali smo svoj mir, a njega je bilo teško nač. Čovek ne zna kade ga čeka nesreća, a ona samo čeka... čeka... pa ga zajaše i muči... Leta 2010., dan pre 8. marta, nenadano je umrla moja Marija. Po drugi put mi se j celi svet zrušil. Vaje vaje će bit 10 let da san sam. Čovek se mora navadit...

* Kako kratite svoje vreme?

– Vavek iman ča delat. Sama vidite, porezal san žukvar, žukvu složil va ručice. Sada po zime pleten košići, očistil san lehi, parićal ih za skopat. Storin kućno delo: skuhan, operen, pometen... Ma, pravo da van rečen mane se para da san malo munjen, sam san, a posadil san kilo česna, dve kila kapuli, posel salatu i radić. Kada bude štajon skopat ću pa posadit kunpir, grah, fažol, poset blitvu i merlin. Povedela ste da i vi imate vrt pa znate da

va njin imate celo leto dela: oplet, nagnut, poskust, pobrat, podabrat, porezat, pokopat, pošpricat... Navajan san delat, ni mi teško, a to me i veseli...

VA PENZIJE 28 LET

Hvala Bogu da ste va moće, rekla san mu, a on mi j odgovoril: "Ni ki zna ča moći, ma je voji pa jedno z drugin riva napred. Gremo vanka ću van pokazat vrt."

Kako ča j rekal, del lehi je skopan, česan vilezuje, a broskvi, zimskie krajice se štima ju. Smokvi, črešnjji, praskvi i krušvi po zimski miruju. Trse je obreženo, a mandarin i klementini pokazuju da nimaju strah zimi, lepo su zelene. „Vidite po zime su lehi brižne, ovi dani ću povezat trsi, tamo iman kokoše. Ovo pod nami je šterna od 80 kubiki, š nje zalevan. Kopačica i orudje za lehi su va ovoj kućice, a ona druga mi je konoba za vino i se ča god," povedel mi je Tonić.

* Od kad ste va penzije?

– Bome već 28 let i skoro san pozabil da san hodil na delo. Sreća da još vozin auto pa gren Lovran kupit ča mi rabi. Čovek vavek nekega trefi pa se poferma, čuje ča j novega, nasmeje se i bi rekli napuni bateriji. Čekan da Udruga penzioneri organizira kakov izlet pa gren š njimi. Još vavek kada je prilika zatancan pa se z misli vmen va mladost. Gusto puti me nazove hćer, a i vnuki nisu čuda odzada. Veselin se kada ih čujen, a još već kada mi pridu. Još malo pa će mi prit Radmila. Znete čoveku se celo živjenje vrti okol fameji samo na razni modi. Ča ne?

Rekal je Tonić ki va svojeh rukah krepko drži si konci od živjenja.

Pun je Lovran dobrih ljudi

■ Piše: Cvjetana Miletić

Čovjek je po prirodi društveno biće i uvijek je spreman priskočiti upomoć poznavao ili ne poznavao neku osobu. Pokazale su to i brojne humanitarne akcije kada su se prikupljala određena financijska sredstva za pomoć mnogim, osobito mladim, teško bolesnim pacijentima. Te su akcije najbolji pokazatelji kakvi smo ljudi. Ponekad jesmo „njurgavi i čangrizavi“ ali u stvarnosti smo svi redom osobe dobrog srca i uvijek smo spremni pružiti ruku pomoći.

Pokazala je to i posljednja prosinačka humanitarna akcija provedena u Lovranu. U njoj su sudjelovali stručni i nestručni, zaposleni i nezaposleni, udruge i pojedinci, svi koji su to željeli. U akciji su sudjelovali Općina Lovran i njeni zaposlenici, Stubica d.o.o. Lovran i njeni zaposlenici, zatim svi članovi pojedinih firmi i udruga kao što su Futura Trade, d. o. Lovran, Restoran Knezgrad, Udruga Maslina, Udruga Snežnik, Udruga grupe građana Lovrana, Dječji vrtić Opatija – podružnica Lovran, Zajednica sportskih udruga Lovran, Editus d.o.o. – distributer animiranog filma za djecu, Klub 60+ Opatija, Udruga Kulturni front, Klub mladih Gradskog Crvenog križa i stručni predavači iz područja epidemiologije, nutricionizma, voditelji kreativnih radionica i radionica društvenih igara, osobe koje su vodile razne edukacije o zdravlju, prvoj pomoći i svakodnevno obavljale mjerenja krvnog tlaka i šećera u krvi. Kad se pogleda koliko je osoba sudjelovalo u jednoj humanitarnoj akciji, doista možemo reći: „Pun je Lovran dobrih ljudi!“

A sve je počelo kao i nekoliko ranijih godina. Na inicijativu Stubice d.o.o. Lovran i Gradskog društva Crvenog križa Opatija – ak-

tiv Lovran te uz pomoć njihovih partnera, volontera i zaposlenika uz pokroviteljstvo Općine Lovran organizirana je trodnevna humanitarna akcija pod nazivom „Lovranski tjedan solidarnosti 2019.“ U tri dana prikupljala se pomoć u prehrambenim, higijenskim i ostalim potrebštinama sa ciljem da se pomogne Liburnijskoj socijalnoj samoposluzi kako bi se putem te samoposluge pomoglo najpotrebitijima olakšati i uljepšati nadolazeće praznike. Stoga doista veseli vidjeti koliko su senzibiliteta pokazali naši mještani sudjelujući u ovoj akciji. Prikupljeno je 448 artikala. Nekako baš u to vrijeme u jednoj je radio emisiji rečeno: „Ispečen kruh od jednog kilograma brašna može nahraniti gladnu četveročlanu obitelj, pa je za njih to veliki dar. Stoga se ne sramite pokloniti makar i samo taj kilogram brašna.“

„Od sveg srca se zahvaljujemo građankama i građanima Općine Lovran koji su se odazvali i nesebično pomogli u realizaciji ovog projekta. Posebno se zahvaljujemo Puhačkom orkestru Lovran i KUD-u Lovor Lovran, koji su na našu zamolbu imali veliku želju održati zajednički nastup, te na taj način zahvaliti se svima koji su sudjelovali u humanitarnoj akciji, ali ove nam godine, nažalost, zbog tehničkih razloga, to nije uspjelo ostvariti, ali je zato naša želja to učiniti dogodine. Ipak, sve u svemu, naš je cilj ostvaren, akcija je uspješno okončana, mi smo zadovoljni što smo mnogima uljepšali blagdan, stoga ostajemo predani da i u budućnosti pomažemo potrebitima i organiziramo nove humanitarne akcije,“ poručio je direktor Komunalnog društva Stubica d.o.o. mr. sc. Branko Stošić.

70 let od male maturi va Lovrane

■ Piše: Cvjetana Miletić

Lanjsko leto bilo je 70 let od kad je prva generacija školani nakon Drugega svetskoga rata finila osnovno sedmogodišnje obrazovanje i to na hrvasken zajike.

Potle rata 1945. leta va četrti razred, va ken je nastava bila na hrvasken zajike, upisani su školani rojeni va razneh leteh pa je bilo oneh ki su se rodili 1931. i oneh ki su se rodili kašneje, se do 1936. leta. Sporad rata nastava se ni držala redovno, a bilo je i oneh školani ki su bili va četrti razrede te 1944/45. lete kad je nastava još bila na talijansken zajike pa su i oni bili va zaostatke aš su puno puti ostajali prez nastavi radi zračneh uzbun, al preleta eskadril američkeh bombarderi ki su z juga Talije leteli za Nemačku. Ki put su bombi, keh nisu hitili na neki grad, spustili lih va Jadran. Tako se jedanput dogodilo da su pogodili i jenu kuću blizu današnjega hotela Mozart v Opatije.

Va maje 1945. leta si školani seh teh godišti upisani su va hrvasku školu, a učitel za seh je bil Janko Petaros. Od knjig imeli su samo Istarsku početnicu, a bila je to jena jako mića i tanka knjižica. Tako je opozime 1945. va četrti razrede počela škola na hrvasken zajike, a nastava je bila va dve zgradi. Jenen je bila va nekadašnjoj njemačkoj škole, to je danaska dečji vrtić, a drugi del va zgrade ka je bila nagnjena na Gradsku kulu, a tu je danaska Turistička zajednica. Kula je bila zabranjena za školani i va nju se ni smelo poč, ale ki je mogal fermal nekadašnju mulariju da ne store ono ča namisle. Jene se zanimjive stvari domišljaju i nekadašnji školani. Va onoj škole ka je bila kade j danas dečji vrtić na sred razreda je bila jena vela gromada – kameni blok sa lovranske rivi. Kad su lovransku luku minirali Nemci i kad su se povlačili pod kraj rata taj je kamečina probil krov i šufit i fermal se na sredine razreda. Zbog težini ga ni niki mogal maknut pa je tu ostal celo školsko leto.

Va staroj zgrade na trge najlepje je bilo za vreme veleaga odmora kad je celi razred s jenen jazavčaron ganjal maški po Staren grade. Bilo je to kako va crtanen filme aš su maški naglo zavili za kantun, a pas se drsal još nekoliko metar da bi se obrmul i daje tekal za maški, a školani za semi njimi.

Neki su se školani nastavili školovat v Opatije va talijanskoj škole, a va Lovrane je va sedmen razrede sedmoletki do 1949. leta ostalo samo 15 školani. Od njih 15 deset ih je finilo razred va prven roke, a drugeh pet je moralo poč na jesenski rok. Zanimjivo je bilo da je va razrede bilo 12 ženskeh, a samo 3 muški. Va razrede su bili: Bruno Abram, rojen 1935., Marija Barba, rojena 1933., Josip Baruška, rojen 1936., Marija Bašan, rojena 1932., Lidija Brubnjak, rojena 1934., Marija Jedriško, rojena 1934., Božica Gašparinić, rojena 1934., Marija Mihalić, rojena 1935., Marija Mihalić, rojena 1933., Ana Mihalić, rojena 1933., Marija Kaštelan, rojena 1935., Ines Plešković, rojena 1934., Sonja Stanić, rojena 1935., Nevenka Šmarić, rojena 1933. i Josip Turković, rojen 1934. leta. Direktor je bil Velimir Senica, razrednica Višnja Manasteriotti, a učitelji su bili Ivana Pomper i Desanka Senica.

Potle finjene školi va Lovrane nekoliko se je školani upisalo va srednju školu, kašneje su neki šli i na višu, a neki su finili i fakultet. Bilo je i oneh ki su prekinuli školovanje. Ovo leto bila njin je namera proslavit tu velu obljetnicu, ale su se javili samo tri školani, jušto da skupa popiju jeno kafe pa je fešta puščena za drugi put, ale je jako lepo bilo domišljat se ondašnje školi i školskeh nemotarij. Se to mi je jenega lepega dana va sred Lovrana i pul kafa povedal Bruno Abram, jedan od oneh školani ki je pred sedan-deset let kot školan najbrže tekal za onen pason i maški po Staren grade.

Nagradi za najboju repu i pogaču prišle su va prave ruki

■ Piše: *Silvana Milotić*

Ako išćete po Lovrane i Lovranščine Helenu Brubnjak niki van neće znat povedet ka je ta ženska ni kade biva. Znete zač? Zato aš je od rojenja Helena samo na kartah, a va živjenje je za seh Alenka. Rodila se je 21. jenara 1950. va Dolenje kako treći otrok va fameje. Mat Jožefa (Josipa) njoj je povedala: „Dan prvo nego si se ti rodila napadalo je snega do pupka, a poneštri su bile zakovane z ledun. Otac Janko (Ivan) je zlopatal sneg do štali, konobi i da se more prit do naše kući. Rodila si se po noće, kada su se zbudili brat i sestra. Agica i brat Marijan su stali pul tvoje zibeli, gjedali te i veselili ti se jušto kako si se ti š njimi veselila kada van se je rodil brat Milovan.

* **Kako se domišljate djetinstva?**

- Moji stareji su živeli od zemji, a takovo živjenje ni nikad bilo lahko. Otac ni bil zdrav pa smo već kako deca morali pomoć delat. Najraje se spamećujen kako su mej travun rasle rožice razneh kolori. Ja san ih pobirala, slagala va boke, dišela ih i čudila njin se. Bilo mi je to kako neko sveto delo. Hodila san školu i dobivala dobre ocjeni. Kada san finila 8. razred nisan mogla poč daje va školu, to su bili preveliki troški za našu fameju. Šla san delat i prinašala doma plaću, ka je fameje čuda značila.

* **I vaje vaje ste bila divojka. Ča ne?**

- Ja, imela san 17 let kada san počela z kunpanijun hodit na tanac va Jelšani. Ovudnji mladići su isto prihajali gore na tanac i tako san upozнала mojga Vitora. Znete kako je ono kada upoznaš nekega, zajno ti je važan, pa se važneji, a onda postane del tebe. Oženili smo se 1969. leta, on je imel 25, a ja 19 let i tako san prišla na Tuliševicu.

MEDIČINA ZA TELO I DUŠU

* **Kako ste se snašla va ovin kraje?**

- Jako san se brzo navadila, rekla je Alenka, malo zastala pa dodala: - Znete da je pasalo puneh 50 let da san prišla semo. Vitorova mat Marija i otac Pepo su me prijeli kako da san njin hćer: Zvala san ih mama i ćaća, a tako san ih i ćutila aš su mi bili jako

dobri. Bili smo skupa kako su nekad govorili za istin šparhetun i istin stolun 32 leta. Rodili su nan se Kludijo i Marijan, vadili smo ih poštitvat starejeh, da budu pošteni i vredni judi pa da nan budu na ponos, a to i su. Viktor je bil tišjar; storil je čuda poneštar; vrat, portuni i sake sorti mobilij ku su naručili judi ki su želeli imat neč posebno ale na meru. Delali smo kanpanji za svoju potrebu i gojili prasci da ne moramo baš se kupit, a vavek smo imeli i kokoše. Ja san delala va lovranskoj bolnice kako servirka. Čuda smo tega storili, a nikada nismo zeli kredit. Hodili smo po zime z decun na skijanje, a po lete smo šator rastegnuli va nekin kanpe i uživali va more, sunce i va tin ča smo si skupa i niki nikamo ne mora prešit. Deca su nan postali judi parićani da prezamu na se odgovornost za se i za svoju fameju. Danas su familjarni, a ja nona. Neven gre va 8. razred, Ana va 7., a Marie će ovo leto va prvi razred. Okol njih se vrti živjenje seh nas. Vitor mi je obolel, trebala mu je sakodnevna pomoć. Bila san smirun š njin, a čuda su mi pomogli sini i nevesti. Reče se da kako delaš tako ti se i vrne. Ni vavek tako, ma ja san nastala bit dobra nevesta, trebada zato iman dve dobre nevesti. Pokle 11 let boli i muki pred skoro dve leta ostala san sama, a tako smo lepo živeli. Vitor mi strašno fali...

Rekla je Alenka, prignula glavu i pokrila z rukun oče. Muči Alenka, a ja san brzo nastala obmut pogovor pa san pitala:

* **Ča ne da ste dobila neku nagradu za repu?**

- San i to već puti. Da se prova i ocjeni ki će boje skuhat repu je počelo 2009. leta. Leto 2010. san dobila prvu, 2017. treću, a 2018. drugu nagradu, a 2018. san dobila i prvu nagradu za najboju pogaču. Moja navesta Tatjana je dobila dva puta prvu nagradu za repu i jedanput prvu i jedanput drugu nagradu za pogaču. Kuhat repu i mesit pogači san se navadila od sekrvi i dodala nutre malo svojga znanja. Jako me vesele te nagradi.

* **Greste ča na Učku?**

- Na blagdan Duhovnega ponedejka je va crekvice na Uške maša, sako leto opremo

kuću da po užance pokle maši dočekamo i počastimo prijatelji. Kjuč od crekvi iman ja aš već 30 let čistin crekvu i pripravin ju za mašu kako Bog zapoveda: rožice, sveći i kolane tavajice. Sada ja gren se manje, ma hode deca s famejami, a Kludiju je Uška posebno prirasla srcu. Za Ušku, rodno mesto Vitora, me vežu lepe uspomeni. Ne bite verovala keh lukici san gore nabrala, a ni koliko šparugi ovde okol Tuliševice. To mi je medičina za telo i dušu, a da ne govorimo kako je gušt to imat na pijate.

JUBAV ZA ROŽICE

* **Kako van je bilo delat va bolnice?**

- Va bolnice san delala 25 let i bilo mi je lepo, čuda puti san promislela da me Bog voli kada mi je dal takovo delo. Judi ki se leče imaju svoje muki i miće potrebi ke su njin veli problem, a zdravemu čoveku sitnica. Vavek san njin nastala reć lepu besedu, dodat do čega nisu mogli prit pa i kupila njin i prnesla neč bez čega nisu mogli. Uživala san va njihovoj zahvalnosti, to je bilo delo kako da je naručeno za me.

Ču van neč pokazat, rekla je Alenka i šla s kuhinji... Prnesla je abumi z slikami: Vitor i ona jako mladi, pa stareji, sini, si skupa, sini z ženami, vnuki, kršćenja, prve pričesti, bermi... pa na pire, v Uške, na skijanju, kanpiranju, va tišjarje, bolnice pa rožice, rožice, rožice...

* **Alenka, ča su se ovo se vaše rožice?**

- Su, jubav za rožice je od mićega va mane, jako njin se veselin. Ni mi žal potrošit ni nisan lena kada su va pitanje rožice i zaspravje mi znaju bit jako lepe. Žal mi je ča ste prišla sada po zime pa nimate ča videt. Neka van ne bude teško pridite po lete na kafe i videt ćete moje rožice. Bilo bi mi to jako drago.

Tako smo Alenka i ja pasale skroz nije živjenje, a na tin pute san uživala va nijjoj orehnjače. Rekli bi današnji dan na TV emisijah od kuhanja „Namirnice su se sljubile i postigle fantastičan ukus.“

Prišlo je neko drugačije vreme. Drugačije se misli, dela i žive... Fameji živu na neki novi moderni način, samo je jubav ostala vavek jednaka!

Svakodnevno se naš pogled zaustavlja na raznim reklamama, naljepnicama, plakatima... A kad otvorimo svoje novčanike uvijek nam vire neke važne vizitke i pokoji presavinuti letak. Činjenica je da se pri tom često zapitamo tko to radi? Pa sam i ja pošla tragom jedne takve neobične vizitkarte od Lovrana prema Zahejima. I, vjerovali ili ne, prvi sam put bila u grafičkom i web studiju i imala osobito zadovoljstvo upoznati Sašu Jeletića, vlasnika tvrtke Novax i njegovu suprugu Ticianu. Nedostajali su još samo njihova dječica Maria i Dominik pa da na okupu vidim cijelu obitelj.

Saša Jeletić je rođen na početku 1988. godine u Rijeci. Rastao je i polazio osnovnu školu u Opatiji. Završio je grafičku školu u Rijeci i zaposlio se u tiskari Buldog u Lovranu. Vrijedan Saša nadograđivao je i usavršavao

znanje stečeno obrazovanjem u školi te nakon dvanaest godina u struci osnovao tvrtku Novax. Locirana je u prostoru bivše tvrtke Buldog u Zahejima i ima široku lepezu ideja i ponuda koje nudi svima koji trebaju usluge dizajna i tiska. Tvrtka se nalazi na adresi 43. istarske divizije 1/8, za sve informacije može se osobno doći ili kontaktirati putem telefona 099 340 9911 ili e-maila info@novax.hr.

MI ISPUNJAVAMO ŽELJE

* Što sve nudi vaša tvrtka?

- Nudimo izradu vizualnog identiteta tvrtke (logotip), izrađujemo internet stranice, vizitke, letke, plakate, razne naljepnice, oslikavamo izloge... Dakle sav prezentirajući materijal potreban za uspješnost u poslovanju. Imamo mnogo zanimljivih ideja, različitih materijala i strojeva tako da možemo zadovoljiti i najzahtjevnije klijente.

Prema potrebi imamo mogućnost printanja većih i manjih formata. Sada imamo u pripremi ponudu za izbor jelovnika i cjenika lijepog modernog izgleda u tvrdom uvezu po pristupačnim cijenama. Već u travnju bit će u našoj ponudi i vjerujem da će ih ugostitelji rado prihvatiti.

Usluga izrade internet stranica najčešće je "upakirana" i dostupna za naše korisnike po principu ključ u ruke - dakle radi se uvijek o kompletnom rješenju od udomljavanja internet stranice (hosting), zakupa domene, održavanja te same izrade.

Naša tvrtka izrađuje kompletna internet rješenja. Bez obzira o veličini vaše tvrtke ili njezine djelatnosti, spremni smo za sve tipove projekata.

* Izrađujete li i promotivne materijale?

- Naravno, to je najtraženije pri kraju go-

Postajemo sve više Lovranci

■ Piše: Silvana Milotić

dine. Znete i sami da se uz čestitke za Novu godinu poklanjaju i kalendari, kemijske, prijevoci, upaljači, reklamni notesi i rokovnici s logotipom tvrtke. Svi poslovni klijenti žele uz čestitku dati i poklon s prepoznatljivim i kvalitetnim logotipom svoje tvrtke. Mi smo ti koji im ispunjavamo te želje. Možemo također za maturante, maškare ili neke druge grupe na majice printati natpis, poruku ili sliku. Uoči Božića unijeli smo i izradu razolikih sličica i natpisa na magnetiće koji su u posljednje vrijeme veoma popularni. Mogu se i pohvaliti da smo prošle godine za tisak pripremili i dvije zanimljive lovranske knjige. Mogućnosti za grafičku pripremu i dizajn su neograničene, ali i ovo što Novax za sada nudi je već mnogo za jednu sredinu kao što je Lovran. Trudimo se udovoljiti svima pa kada uspijemo nema sretnijih ljudi od nas...

* Između svega toga Vi izrađujete i Lovranski list?

- Da, to radimo s velikim zadovoljstvom. S veseljem ga prvi pročitamo i zahvaljujući njemu, upoznajemo stanovnike Općine Lovran koji imaju raznovrsne i zanimljive priče o ljubavima, poslovima, hobijima, uspjesima... Upoznajemo se i s događanjima u kulturi, sportu, školstvu, u općini i po raznim mjestima, zatim raznim manifestacijama, kojih je u Lovranu zaista puno pa i mi postajemo sve bolji poznavatelji mjesta u kome smo našli svoje zaposlenje. Ne znam kako će netko shvatiti kad kažem da postajemo sve više Lovranci. Doista smo ponosni na ukazanom nam povjerenju te se želim iskreno zahvaliti načelniku Bojanu Simoniću i zamjeniku načelnika Toniju Družeti na uspješnoj suradnji, ali i svim Lovrancima koji rado dođu kod nas i čija nas suradnja veseli.

DJECA BRZO ODRASTU

* Čime se bavite u slobodno vrijeme?

- Imamo dvoje male djece, Maria ima pet godina, a Dominik je u drugoj godini i oni mi ispunje slobodno vrijeme. Osam godina sam trenirao vaterpolo pa je u meni trajno ostala ljubav za plivanjem koju nastojim prenijeti i na djecu, ljeti na moru, a zimi znamo ići na bazen.

Dok mi pričamo Ticianu pažljivo slaže papire koji izlaze ispod rola mašine. Uputila sam i njoj isto pitanje na koje mi je odgovorila: „Od kad imamo djecu više puta su mi rekly žene s dugim životnim iskustvom: – Uživaj u svojoj djeci jer ne možeš ni zamisliti kako će brzo odrasti! To sam ozbiljno shvatila i zaista se njima maksimalno bavim i uživam u tome. Naša djeca imaju baku i djeda te nonu i nonota pa rastu okruženi ljubavlju i tako mogu ponekad doći ovdje pomoći suprugu u radu.“

Nove lovranske pačuharije

■ Piše: Milica Tuševljak

PEPIĆ

Šal je Pepić dohtoru aš da j jako nemiran, a ne zna ča mu je.
Dohtor ga je sega pregledal i rekal:
- Van treba jako veli mir: Ja ću van prepisat jene tableti za smirenje i njih morate tri puti na dan davat vašoj žene!

FAMEJA

Va jenoj fameje su muš i žena i troja deca.
Od tega dve hćeri i jedan sin.
Stareja hći ocu govori: - Znaš, otac, ne zameri, ma ja san lezbejka.
I druga se s kamari javi: - Znaš otac i ja san ona ka voli ženske.
Otac zatečen ne zna ča bi rekal pa zavapije:
- Za Boga milega, pa je ki va našoj fameje da voli muškeh?!
A sin se javi z druge kamari: - San ja, otac, ne pojidaj se!

MATE I FRANE

Sako zapolnen su šli na otavić i na čakulu va dopolavoro.
Sega i sačesa su obrnuli, sega se domisleli pa će Mate:
- San te otel malo pitat, Frane, ako ti znaš ča j to peder aš ja na se strani čujen tu besedu, a ne znan ča j to?
- A Mate moj, to su ti oni ki vole muškeh.
- Ma ča mi to govoriš, Frane?!
- A to ti je to, niš drugo...
- Svragun se šlo, donke je to i moja žena!

REVOLUCIJA

Franina i Jurina su se šli kupat na nudističku plažu, a tamo je sega, grdega i ovenjenega, ma i lepega, cvatućega.
Pasaju kraj njih dve lepe mlade, gole, a sisići kako da ih v oče bodu, pa će Frane: - Ava, mane!
Na to će Jurina: - A Frane moj, to ti je prava revolucija!
A Franina će žalosno: - A, moj Mate, ča će nan revolucija kad mi dva već nimamo ni metka ni oružja!

DOHTOR

Ženska šla ginekologu na pregled aš se ni neš dobro ćutila.
- I ča vas muči – pita je dohtor.
- Ma, dohtore moj, malo me je sran i to van reć, ma dole pul P.. mi neš ni dobro...
- Ne mora vas bit sran, ne, to van se zove vagina – pouči je duhtor:
- Hvala lepa, moj dohtore, do sada nisan znala da i ona ima prezime.

MARE I ANE

Trefe se na place dve susedi pa se malo popitaju za zdravje i pogovore ot sega i sačesa. Odjedanput će Ane:
- Mare, znan da ti više ni muža. Valda je tako sujeno...
- A ča ćeš, moja Ane, sujeno, ne sujeno, ma tako je...
Malo pomuče obe pa će opet Ane: - Bin te neš pitala, ma mi ne zameri.
Kad ti pride onako teško ši zaplačeš malo?
A Mare će: - Ane moja draga, ma znaš da ši. Najveć puti kad kapulu režen!

DVA PRIJATELA

Jedan se hvali kako njigova žena vozi auto kako strel, a drugi ga pita:
- Ma ča tako dobro vozi?
-Ma ne, ne, nego sako malo zadimi kot strel va kakovo drevičino!

VALENTINOVO

Lasti se lastivica okol muža:
- Dragi moj dobri muš, želin da se lepo osječan za Valentino. Ne rabi da mi niš kupiš, samo mi reći da san lepa...
A muš će na to: - Ipak ću ti neš kupit, a to da si lepa ću ti reć na prvi aprila!

IVIĆ VA ŠKOLE

Pita meštrica va razrede: - Ča je to katastrofa?
I prozove Ivića, a on će: - To je kada lesica va kopunere pokoje kokoše.
Meštrica ga povadi: - To ti ni katastrofa, to je škoda! Zapameti!
Drugi dan opet pita meštrica ča je katastrofa, a Ivić se vaje zagnjete:
- Katastrofa je kada va more pade avijon pun političari i splodira...
- Bravo, Iviću, bravo, to je prava katastrofa - će meštrica.
A Ivić dožonta: - Je katastrofa, ma ni škoda!

LOPOV

Kada j kunijera na stanice femala skoči nutra tatina s pištolun v ruke i zavapi: „Ruke u vis!“
Si putniki va strahе zdignu ruki, a jedan ki sedi negdere odzada zavapije: „Je.. te! A ja san pomisiel da je kontrolor.“

MIZERIJA

Čakalaju dve starice i jena reče: „Si videla ča j prišlo? Kriza, to ti je kriza, vela kriza...“
A druga će: „San, san, kako ne, videj tamo malo daje kade oni tri mladići puše jedan španjolet.“

Glasilo Općine Lovran
Godina XV – izlazi povremeno

LOVRANSKI LIST

Izdavač: Općina Lovran
Ulica m.Tita 41, 51415 LOVRAN

Za izdavača: Bojan Simonić

Naklada: 2000 primjeraka, ISSN 1845-9609

Glavna urednica: Cvjetana Miletić

Uređivački savjet: Davor Žic (predsjednik),
Marija Janjetić – Aničić, Ranka Janjetić, Edvard Primožić,
Kristina Staničić, Silvana Stiglic, Radovan Trinajstić

Fotografije: David Kurti, Radovan Trinajstić

Dizajn i grafička priprema: Arial

Tisak:

NOVAX - Saša Jeletić
43. istarske divizije 1/8, Lovran
Tel: 051/292-266, www.novax.hr

NOVA
DESIGN • WEB • PRINT

Tino Pavia i Lovran music festival svake večeri šire optimizam

■ Piše: Cvjetana Miletić

U izvanrednim uvjetima izazvanim pandemijom novog koronavirusa, »gradić mali« odaslao je svojim mještanima, a putem društvenih mreža i svim susjedima i zaljubljenicima u note iz različitih dijelova Hrvatske i inozemstva, jedinstvenu glazbenu poruku. Za sve je bio potreban jedan improvizirani studio »Škatulica«, ideja i dobra volja Lovranca, pokretača Lovran music festivala Tina Pavije i - večeri glazbe u vrijeme korone u Lovranu mogle su krenuti.

Od kada su ljudi bili primorani na ostanak u svojim domovima, Tino Pavia je uz glazbu iz studija, svake večeri, uz pomoć razglasa, sa svoga balkona uveseljavao sve kojima je odmak od svakodnevice bio potreban. Drugim riječima - Lovran music festival u ovim neobičnim okolnostima postigao je iznimnu popularnost i odmah razgranao mrežu suradnika koji su se s oduševljenjem uključili u sinkronizirano širenje glazbe Lovranom. Već prve večeri tijekom koje je počeo puštati glazbu s razglasa, Tino Pavia je dobio značajnu pomoć. Pridružili su mu se Claudia Tessitori i Bojan Simonić koji su »pokrili« one dijelove Lovrana gdje žive. U dogovoreno vrijeme, sinkronizirano, počeli su puštati glaz-

bene numere, a oduševljeni građani su sami mogli odabrati koje bi pjesme i izvodače voljeli čuti.

Dok traje »koronavrijeme«, lovranske glazbene večeri se nastavljaju, a prati ih i posebna dekoracija i optimistična, raznobojna rasvjeta središta mjesta. I dakako - oduševljenje publike. Na svoj originalan način, kroz glazbu, Tino i njegovi prijatelji, pružaju dašak optimizma svima koji ih žele slušati. Još je puno širi krug onih koji ih prate putem facebook stranice Lovran music festivala, gdje se mogu pogledati video klipovi i odabrati glazbene želje.

- Širimo pozitivu, a naše objave dobivaju i više od 300 lajkova - rekao je dobro raspoloženi Tino Pavia i zahvalio svima koji sudjeluju u programima kojima je cilj »nahriniti Lovrance« dobrom energijom.

- Ljudi koji zaslužuju pohvalu i zahvaljujući kojima naši programi dobivaju i neke nove sadržaje su načelnik Općine Lovran Bojan Simonić, zatim Claudia Tessitori, Jadranko Brozović i Toni Matajić, za snimljene filmiće Iva Suzić Pavia, Robert Rossmann i Norman Randi, kao i studio G.I.S koji nam posuđuje opremu za osvjetljavanje - istaknuo je Tino Pavia.

Mlado leto

■ Piše: Maja Benzan

Na ča pomislite kada pride mlado leto?

Moja j nona vavek govorila da najprej zvončari store svojo delo, potiraju so zlo od pasanega leta, samo zato bi pokle i priroda i judi bili pronti za počet spočetka živet va oven najlepšen zelenen štajone.

I ja san joj vavek verovala aš mi j sako jutro govorila: „Viš kako te skroz prušijani sunce pozdravja! Puna ti ga j kamara. Stani se i homo videt vijolice ke je nono lane posadil!“

Ma više od rožic veselilo me j videt kako obadva nasmejeni hode po vrte i vesele se semu ča j zraslo i počelo dišet. Bili su više deca neh moja kujina i ja.

Nona j spravljala škure flajde ke j nosila po zime i zvučevala neke lagje na rožice, a nonić je svoju sivu baretu zamenil z jednun bež na frontin.

Mane nisu jako ni presvučevali ni urejevali aš da se ne splati kada se vavek vajan po trave, penjen na črešnji i mastin po graje.

A ja san tako uživala i uživala!

Aš se j zima fermala, aš su na perah ostale samo zadnje kapi dažja i mogla san poč kamo ću. Z balun i prez nje!

I tako vavek. Sako mlado leto na detinjstvo me znova domišja.

Zato se volin šetat po Lovrane i pogajat! Ki me veselo i z smeškon pozdravi, a to ni delal po škuroj zime, znači da j sretan i da želi počinut od teških misli. Magar malo! Želi očutit drugačji dih mora i podišet rožice va parke. Magar prej obeda!

A kako j samo va šume! Ne reče se zalud da na mlado leto šuma s tići kanta.

Želin vam sen, dragi čitatelji, da va naručaj zdignete vaši lepi dečji spomeni, fermate na čas vetri ki van pače i uživete va mladen lete ko nan prihaja!

